

OBČINA AJDOVŠČINA
OBČINSKI SVET

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Ajdovščina (Uradni list RS št. 44/2012, 85/2015, 8/2018, 38/2018) je Občinski svet Občine Ajdovščina na svoji 33. redni seji dne 27.9.2018 sprejel naslednji

S K L E P

Občinski svet Občine Ajdovščina sprejme Strategijo za mlade v občini Ajdovščina 2019–2023.

Številka: 007-2/2018

Datum: 27.9.2018

Župan
Tadej BEOČANIN

STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI AJDOVŠČINA 2019–2023

Občina Ajdovščina
Cesta 5. maja 6a
5270 Ajdovščina

Odgovorna oseba:
Tadej Beočanin, župan

Izdelovalec:
Mladinski svet Ajdovščina
Cesta IV. prekomorske 61a
5270 Ajdovščina

Odgovorna oseba:
Melita Semič, predsednica

Vsebina

1 UVOD	4
2 POLITIČNI OKVIR.....	7
2.1 Mladi in lokalna skupnost.....	7
2.2 Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja.....	8
2.3 Strateško urejanje področja mladine v občini Ajdovščina	10
3 OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV, STATISTIKA NA PODROČJU MLADINE	11
3.1 Osnovni pojmi.....	11
3.2 Statistika na področju mladine v občini Ajdovščina	13
4 AKTUALNO STANJE NA PODROČJU MLADINE V OBČINI (MLADI, MLADINSKE ORGANIZACIJE, UKREPI IN FINANCIRANJE OBČINE)	15
4.1 Ukrepi Občine Ajdovščina.....	15
4.2 Mladinska dejavnost.....	17
4.3 Mnenje mladih	20
4.4 Povzetek analize	20
5 KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI AJDOVŠČINA.....	22
6 STRATEŠKI CILJI IN UKREPI.....	23
6.1 IZOBRAŽEVANJE.....	23
6.2 ZAPOSLOVANJE.....	29
6.3 STANOVANJSKA POLITIKA	36
6.4 PARTICIPACIJA	42
6.5 MLADINSKO ORGANIZIRANJE.....	45
6.6 SOCIALA	49
6.7 MOBILNOST, PROSTI ČAS IN DRUŽBENO-KULTURNE DEJAVNOSTI.....	51
6.8 INFORMIRANJE	56
7 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE	58
8 VIRI IN LITERATURA	59

1 UVOD

Leta 2013 je bila pripravljena prva Strategija za mlade v občini Ajdovščina. Ta je bila pripravljena za obdobje šestih let in se v letu 2018 zaključuje. Izvajala se je na različnih za mlade pomembnih področjih. Uspešnost izvedbe ukrepov, ki so bili zastavljeni v Strategiji za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018 je bila zelo visoka. Ker se je izkazalo, da je strategija dobra zasnova za izvajanje ukrepov na področju mladih, je prišlo do dogovora, da se pripravi nova strategija za obdobje naslednjih pet let – Strategija za mlade v občini Ajdovščina 2019–2023.

Občina Ajdovščina je z Mladinskim svetom Ajdovščina (v nadaljevanju: Mladinski svet Ajdovščina) marca 2018 sprejela dogovor o skupni pripravi lokalne strategije za mlade, ki bo v naslednjih petih letih strukturirano vsebinsko in finančno začrtala delovanje Občine na področju mladine. Namen strategije je vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za razvoj mladinske politike in mladinske dejavnosti v občini Ajdovščina ter s tem zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti, predvsem pa spodbuditi čim hitrejšo osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju. V tem okviru so temeljni cilji strategije:

- utemeljeno usmeriti prihodnji razvoj mladinskega sektorja v občini Ajdovščina;
- določiti vsebino in obseg ukrepov Občine Ajdovščina za razvoj mladinskega sektorja, ki se financirajo ali sofinancirajo iz proračuna Občine;
- opredeliti razvojne in strokovne naloge za razvoj mladinskega sektorja v občini;
- opredeliti okvirna merila in cilje za finančno ovrednotenje in
- opredeliti postopke poročanja in vrednotenja uresničevanja programa.

Mladinski svet Ajdovščina je v sodelovanju z Občino Ajdovščina iz tega razloga v času od marca do septembra 2018 izvajal projekt Strategija za mlade, namenjen vsebinski podpori Občini Ajdovščina pri pripravi lokalne strategije za mlade na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju. V okviru projekta je Mladinski svet Ajdovščina med mladimi iz občine zbral mnenja in predloge o obstoječem in prihodnjem delovanju Občine na področju mladine, raziskoval želje in potrebe mladih s področij življenja in dela v občini ter analiziral obstoječe delovanje na področju mladine s strani občinske uprave, javnih zavodov in organizacij v mladinskem sektorju. Na ta način je Mladinski svet Ajdovščina pripravil štiri raziskave na področju mladine v občini, in sicer:

1. Analizo ukrepov in aktivnosti Občine Ajdovščina na področju mladine

- a. Analiza predstavlja celovit pregled obstoječih mehanizmov in aktivnosti, ki se v občini Ajdovščina izvajajo z namenom izboljšanja položaja mladih, vključevanja mladih v vse dimenzije javnega življenja in zagotavljanja kakovostnega prehoda mladih iz otroštva v odraslost, hkrati pa opredeljuje njihove prednosti in slabosti ter poskuša oceniti njihovo učinkovitost.
- b. Analiza je namenjena celoviti seznanitvi s podatki o ukrepih na področjih izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, mobilnosti, zdravja, prostega časa

in družbeno-kulturnih dejavnosti, mladinskega organiziranja in mladinskega dela, informiranja in participacije v procesih odločanja, ki jih v Ajdovščini za družbeno skupino mladih že uresničuje občinska uprava.

- c. Analiza je bila v okviru Mladinskega sveta Ajdovščina in v sodelovanju z Občino Ajdovščina pripravljena na podlagi obstoječih pravnih aktov ter prakse Občine v zadnjih letih.

2. Analizo mladinske dejavnosti v občini Ajdovščina

- a. Analiza predstavlja pregled obstoječih organizacij v mladinskem sektorju v Ajdovščini ter njihovih aktivnosti.
- b. Analiza je namenjena celoviti seznanitvi s stanjem na področju mladinskega organiziranja ter mladinske dejavnosti, ki jo v Ajdovščini za družbeno skupino mladih že uresničujejo organizacije v mladinskem sektorju.
- c. Analiza je bila pripravljena v okviru Mladinskega sveta Ajdovščina in v sodelovanju z organizacijami v mladinskem sektorju, ki delujejo na ravni občine Ajdovščina.

3. Analizo rezultatov ankete med mladimi v občini Ajdovščina

- a. Analiza predstavlja celovit pregled mnenj in stališč mladih na področjih mladinske politike v občini Ajdovščina.
- b. Namen analize je bil pridobiti sliko stanja, poznavanja in zavedanja o vlogi in položaju mladih ter o stopnji zavedanja in vključenosti mladih v odločevalske procese v lokalni skupnosti.
- c. Analiza je bila pripravljena na podlagi rezultatov ankete med mladimi, v kateri je sodelovalo 450 mladih občank in občanov.

4. Delavnice za mlade

- a. Delavnice za mlade so se izvajale v mestu Ajdovščina in krajevnih skupnostih občine Ajdovščina KS Col, KS Gojače-Malovše in KS Žapuže, kjer so nam mladi predstavili svoje ideje, pričakovanja in potrebe v občini Ajdovščina na vseh področjih javnega življenja, ki neposredno ali posredno zadevajo mlade.

Na podlagi raziskav je bila oblikovana pričujoča strategija, ki na eni strani upošteva obstoječe delovanje Občine Ajdovščina na področju mladine ter na drugi strani ustreza realnim potrebam mladih, s čimer si prizadeva za doseganje optimalne učinkovitosti njene realizacije. Aktivno vlogo v procesu oblikovanja strategije so s sodelovanjem pri pripravi izhodiščnih dokumentov oz. raziskav poleg občinske uprave in Mladinskega sveta Ajdovščina imeli tudi:

- mladi občani in občanke med 15. in 34. letom starosti,
- organizacije v mladinskem sektorju (mladinske organizacije in organizacije za mlade v občini Ajdovščina),

- relevantni javni zavodi (Ljudska univerza Ajdovščina, Lavričeva knjižnica Ajdovščina, Zavod za šport Ajdovščina – NOE Mladinski kulturni center Hiša mladih Ajdovščina, Osnovna šola Col, Osnovna šola Danila Lokarja Ajdovščina, Osnovna šola Šturje, Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina, TIC Ajdovščina), ki so poleg občinske uprave ključni nosilci ukrepov za mlade na ravni občine in
- mladi zaposleni v podjetjih v občini Ajdovščina (Mlinotest d.d., Incom d.o.o. in Metis d.o.o.).

Mnenja mladih občank in občanov ter organizacij v mladinskem sektorju so zbirali v organizaciji Mladinskega sveta Ajdovščina v času od začetka aprila do konca maja 2018 na različne načine, in sicer:

- na srečanju mladih in lokalnih odločevalcev ter drugih predstavnikov Občine;
- na delavnicah za mlade v izvedbi usposobljenih mladinskih voditeljev – teh je bilo šestnajst – odvile so se znotraj mladinskih organizacij, ki so članice Mladinskega sveta Ajdovščina, med mladimi v Ajdovščini, v enem razredu na snovni šoli Col, treh razredih na Osnovni šoli Danila Lokarja Ajdovščina, dveh razredih na Osnovni šoli Šturje, šestih razredih na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina – program gimnazija, in krajevnih skupnostih KS Gojače-Malovše, KS Col in KS Žapuže;
- s spletno anketo, ki je bila objavljena na portalu 1ka, ter pisnimi anketami, ki so bile na vidnih mestih v MKC Hiša Mladih Ajdovščina, TIC Ajdovščina, Lavričevi knjižnici Ajdovščina;
- prek elektronskega poštnega predala in
- prek spletnega mesta na socialnem omrežju Facebook.

Z uveljavitvijo lokalne strategije za mlade si Občina Ajdovščina prizadeva nadaljevanje prihodnje komunikacije med mladimi in odločevalci na lokalni ravni. Tako lokalna strategija za mladino ne le spodbuja, pač pa tudi vzpostavlja kontinuirani dialog med obema skupinama, v tem okviru pa sledi dolgoročnemu izboljšanju učinkovitosti mladinskih pobud, participacije mladih ter vzajemnosti prenosa idej in odločitev v mladinskem sektorju na ravni občine Ajdovščina.

2 POLITIČNI OKVIR

2.1 Mladi in lokalna skupnost

Družbeni položaj mladih se je v zadnjih letih nekoliko izboljšal, ampak še vedno je treba mladim kot eni izmed bolj ranljivih družbenih skupin nameniti skrb in pomoč za osamosvojitve v svet odraslosti. Med mladimi je še vedno je visoka stopnja brezposelnosti, pogoste so nestalne in manj kakovostne oblike zaposlovanja, posledično se večja tudi finančna odvisnost mladih od staršev, občutek negotovosti in časovni okvir pri oblikovanju lastne družine in odselitvi od doma. Mladost se zato ne more pojmovati kot obdobje sorazmerno predvidljivega prehoda iz gotovega otroštva v gotovo odraslost s stabilno zaposlitvijo in na novo ustvarjeno družino. Namesto tega se pojavi tako imenovano podaljšano otroštvo (mladost), ki pomeni vsaj delno odvisnost od staršev in se pogosto zavleče v štirideseta leta. Takšno stanje ne prinaša pozitivnih učinkov ne mladim ne skupnosti. Mladi (pre)dolgo ne postanejo samostojni, se kasneje in manj pogosto odločajo za ustvarjanje lastne družine in prevzemanje odgovornosti v življenju nasploh.

Na doseganje avtonomije mladih vplivajo dejavniki, kot so izobraževanje, služba, bivalne razmere, njihova informiranost in participacija v različnih institucijah. Dejstvo pa je, da velik delež mladih ni deležen pogojev, ki bi jim omogočali, da bi trdno, odločno in uspešno stopali proti odraslosti. Zagotavljanje prijaznejšega okolja mladim je nujen korak na poti do izboljšanja njihovega položaja v skupnosti in posledično vodi do zagotavljanja trajnostnega družbenega razvoja.

Kot navaja revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje, ki jo je v letu 2003 sprejel Kongres lokalnih in regionalnih skupnosti Evrope, so izmed nosilcev upravljanja z družbo mladim najbližje prav lokalne oblasti, zato v njihovem življenju in razvoju igrajo pomembno vlogo. Redki primeri dobrih praks sodelovanja mladih v lokalnem okolju z lokalnimi oblastmi dokazujejo, da vseobsegajoče sodelovanje mladih v soustvarjanju družbe občutno krepi kakovost življenja v lokalni skupnosti, medtem ko v številnih primerih slabo vključevanje mladih v strukture lokalne demokracije in pomanjkanje ukrepov za izboljšanje položaja mladih povzročata zapuščanje lokalnih okolij s strani mladih in posledično izgubo enega izmed ključnih človeških virov, ki skrbi za uspešen in trajnostni razvoj lokalne skupnosti. Ne nazadnje šibka oziroma nična finančna podpora mladinske dejavnosti s strani lokalnih oblasti povzroča velike težave pri vzdrževanju mladinskih struktur, kar mladim še dodatno otežuje aktivno participacijo v lokalni skupnosti.

V tem kontekstu Občina Ajdovščina svoj prispevek prepoznava v zagotavljanju prostora, v katerem lahko mladi razvijajo svoje kompetence in veščine ter dosegajo svoje cilje, se razvijajo v avtonomne družbeno odgovorne odrasle ter aktivno sooblikujejo skupnost, v kateri bo kakovost življenja uživalo celotno lokalno prebivalstvo. Za doseganje tovrstnega cilja je treba ohraniti in krepiti sodelovanje z mladimi in mladinskimi organizacijami, ki delujejo v občini, hkrati pa razširiti oblikovanje in implementacijo ukrepov različnih sektorskih lokalnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično

življenje skupnosti, tj. v pospeševanje lokalnih mladinskih politik, kot so zaposlovanje mladih, izobraževanje mladih, stanovanjska in socialna politika. Občina Ajdovščina lahko na teh področjih v okviru svojih pristojnosti pomembno prispeva k izboljšanju položaja mladih v družbi in k njihovem uspešnemu prehajanju v obdobje odraslosti. Pri tem je ključnega pomena sodelovanje in vključevanje mladih v procese oblikovanja lokalnih politik. Dejstvo je namreč, da je uspeh ukrepov mladinske politike pogojen z implementacijo in sooblikovanjem mladih pri sprejemanju teh ukrepov na lokalnih ravneh. Na ta način so ukrepi prilagojeni realnim potrebam mladih in kot taki proizvajajo najbolj optimalne učinke.

Lokalna strategija za mlade je temeljni kamen lokalne skupnosti, v katerem lokalna skupnost prepozna javni interes na področju mladine ter predvidi načine za polno uresničevanje tega javnega interesa. Na drugi strani pa je strategija orodje mladih, da skozi njeno pripravo sami tlakujejo pogoje lastnega organiziranja ter da si skozi njo sami določijo način, področje in stopnjo vključenosti v demokratične procese odločanja v lokalni skupnosti. Lokalna strategija za mlade tako predstavlja medij med dvema svetovoma, njena temeljna naloga in učinek sta povezovanje ter vključevanje obeh prek vzajemnih procesov učenja, medgeneracijske solidarnosti in soodločanja v delo in življenje vseh segmentov lokalne skupnosti.

2.2 Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja

V slovenski zakonodaji mladinski sektor posebej urejata dva zakona, in sicer Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. l. RS, št. 42/2010) in Zakon o mladinskih svetih (Ur. l. RS, št. 70/2000, 42/2010). Z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju se opredeljuje mladinski sektor in določata javni interes ter način uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju (1. člen ZJIMS), Zakon o mladinskih svetih pa ureja položaj, delovanje, dejavnost ter financiranje Mladinskega sveta Slovenije in mladinskih svetov lokalnih skupnosti (1. člen ZMS). Oba zakona med drugim predvidevata tudi pristojnosti lokalnih skupnosti v mladinskem sektorju.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (v nadaljevanju: ZJIMS)

Kot določa ZJIMS, so samoupravne lokalne skupnosti poleg države nosilke javnega interesa v mladinskem sektorju. Za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju so na lokalni ravni pristojni organi samoupravne lokalne skupnosti (6. člen ZJIMS). Pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju morajo država in samoupravne lokalne skupnosti sodelovati z organizacijami v mladinskem sektorju (9. člen ZJIMS).

Komplementarnost lokalnih in državnih ukrepov bi morala izhajati kot usklajen sistem ukrepov, vendar je mnogokrat (že na ravni države same) mladinska politika skupek nepovezanih ukrepov. Večjo koherentnost med nivoji in ukrepi mladinske politike je ZJIMS načrtoval z opredelitvijo javnega interesa v mladinskem sektorju, in sicer kot:

- zagotavljanje normativnih in drugih pogojev za razvoj področij mladinskega dela in vključevanja mladinskega vidika v strategije, politike ter ukrepe, ki vplivajo na mlade, ter

- zagotavljanje finančne podpore mladinskim programom in programom za mlade, vključno s podporo mladinski infrastrukturi.

Občina lahko (ZJIMS, 27. člen) mladinsko politiko na lokalni ravni izvaja skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju. Pri tem jim ZJIMS ponudi nekatere konkretne predloge, in sicer:

- sprejetje lokalnega programa za mladino;
- ustanovitev delovnega ali posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja;
- finančno podporo programom v mladinskem sektorju in
- izvajanje drugih ukrepov v mladinskem sektorju v skladu z zakonom.

Občina mora poleg tega za sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na lokalni ravni smiselno uporabljati določbe ZJIMS (27. člen ZJIMS), ki se nanašajo na sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na nacionalni ravni. ZJIMS na tem področju sofinanciranje opredeli predvsem s pripravo javnih pozivov in javnih razpisov na področju mladinskega sektorja, ki se vsebinsko vežejo na področja mladinskega sektorja, ki jih opredeljuje zakon. Posredni načini sofinanciranja mladinskih programov so opredeljeni tudi z zagotavljanjem mladinske infrastrukture in oblikovanjem ustreznih ukrepov za razvoj mladinskega dela in mladinske politike na lokalni ravni. ZJIMS pa ne nazadnje opredeli tudi možnost lokalnih skupnosti, da za izvajanje programov za mlade in za mladinskega dela na lokalni ravni ustanovijo mladinski center (ZJIMS, 28. člen).

Zakon o mladinskih svetih (v nadaljevanju: ZMS)

ZMS je namenjen predvsem definiranju položaja, funkcij, delovanja in financiranja mladinskih svetov, a se na nekaterih točkah dotika tudi odnosa med mladinskim svetom lokalne skupnosti in občino, zaradi česar velja nekatere njegove elemente posebej predstaviti.

ZMS opredeli mladinski svet lokalne skupnosti (v nadaljevanju: MSLS) kot pravno osebo zasebnega prava, v okviru katere se združujejo mladinske organizacije, opredeljene v zakonu, ki ureja javni interes mladinskega sektorja s sedežem v dotični samoupravni lokalni skupnosti (ZMS, 2. člen). Naloge MSLS so predvsem:

- izvajanje in sodelovanje pri izvajanju mladinskega dela in drugih dejavnosti na področjih mladinskega sektorja v skladu z zakonom, ki ureja javni interes v mladinskem sektorju;
- zagotavljanje pogojev za delovanje in razvoj interesnih oblik združevanja mladih;
- omogočanje sodelovanja mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih ter
- opravljanje drugih nalog za uveljavljanje interesov mladih, opredeljenih s temeljnim aktom (5. člen ZMS).

Občina oziroma njeni organi so po ZMS v tistih lokalnih skupnostih, kjer obstajajo MSLS, pred določanjem predlogov predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, dolžni o tem obvestiti MSLS (ZMS, 6. člen).

Poleg tega se MSLS po ZMS med drugim financirajo tudi iz proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti. Tako lahko občinski svet Občine, v kateri deluje MSLS, v proračunu občine predvidi sredstva, ki so namenjena za delovanje MSLS na podlagi predloženega programa (ZMS, 7. člen).

2.3 Strateško urejanje področja mladine v občini Ajdovščina

Na področju uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju je Občina Ajdovščina v letu 2008 z Odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina (Uradni list RS, št. 1007/2008) ustanovila mladinski center kot notranjo organizacijsko enoto javnega zavoda Zavod za šport Ajdovščina. Leta 2009 je Občina Ajdovščina tudi sprejela Pravilnik o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj (Uradni list RS, št. 113/2009). Občina Ajdovščina vsakoletno v občinskem proračunu zagotavlja sredstva za mladinske programe in projekte. Prav tako je Občina v letih 2009 in 2010 v občinskem proračunu zagotovila izredna sredstva za izgradnjo mladinske infrastrukture. V letu 2011 je bil zgrajen objekt mladinskega centra in hotela Ajdovščina. Leta 2013 je bila pripravljena prva Strategija za mlade v občini Ajdovščina. Ta je bila pripravljena za obdobje šestih let in se v letu 2018 zaključuje. Izvajala se je na različnih za mlade pomembnih področjih, uspešnost izvedbe ukrepov, ki so bili zastavljeni v Strategiji za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018, je bila zelo visoka.

Razlog za pripravo nove strategije je nadaljevanje izpolnjevanja nalog na področju uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju s celovito ureditvijo položaja mladih v občini in v tem okviru predvsem dolgoročna opredelitev podpornega okolja mladinskega organiziranja in mladinskega dela v občini, zagotavljanje pogojev za kontinuirano sodelovanje mladih pri odločanju o zanje pomembnih stvareh v lokalni skupnosti ter pospeševanje razvoja lokalne mladinske politike z namenom zagotavljanja pogojev za uspešno doseganje avtonomije mladih v lokalni skupnosti.

Položaj mladih je treba namreč celovito in načrtno urejati. Le s kontinuiranim načrtnim obravnavanjem mladine lahko Občina Ajdovščina zagotavlja boljše sistemske pogoje za doseganje avtonomije mladih v občini ter za mladinsko delo in razvoj mladinske politike, zagotavlja pogoje za sodelovanje mladih pri odločanju o zanje pomembnih stvareh, sofinancira mladinske strukture in drugače zagotavlja javni interes v mladinskem sektorju.

3 OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV, STATISTIKA NA PODROČJU MLADINE

3.1 Osnovni pojmi

Področje mladine v občini Ajdovščina opredeljujejo spodaj navedeni temeljni pojmi, ki so oblikovani na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS) in 1. člena Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v občini Ajdovščina.

»**Mladi**« so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15 do dopolnjenih 29 let, ki živijo, delajo ali se izobražujejo v občini.

»**Mladinski sektor**« so področja, na katerih v občini poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinskega dela, in sicer:

- avtonomija mladih,
- neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
- dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih,
- skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi,
- prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
- mobilnost mladih in mednarodno povezovanje,
- zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih,
- dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in
- sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi.

»**Mladinsko delo**« je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve.

»**Lokalna mladinska politika**« je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih lokalnih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami.

»**Organizacija v mladinskem sektorju**« je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju na območju občine, je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet in ima sedež v občini.

»**Mladinska organizacija**« v občini je avtonomno, demokratično, prostovoljno in samostojno združenje otrok in/ali mladih, ki ima najmanj 90 % članstva v starosti do 29 let in najmanj 70

% članov vodstva v starosti od 15 do 29 let, ima sedež v občini in s svojim delovanjem na območju občine omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo. Organizirana je kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju.

»**Organizacija za mlade**« je neprofitna pravna oseba s sedežem v občini, ki na območju občine izvaja dejavnosti, namenjene tudi uveljavljanju interesov otrok in/ali mladih, vendar teh aktivnosti ne upravljajo, pripravljajo, izvajajo in vrednotijo mladi. Organizirana je kot zavod, ustanova ali zadruga.

»**Mladinski center**« je osrednja organizacija za mlade. Osnovni namen mladinskega centra je neformalna socializacija in vključevanje organizirane in neorganizirane mladine v lokalnem okolju v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, prostočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni. Ima več različnih funkcij: preventivno, asociativno, servisno, informativno, izobraževalno in razvojno.

»**Mladinski svet lokalne skupnosti**« je krovna mladinska organizacija, ki ima sedež v občini in je organizirana v skladu z zakonom, ki opredeljuje mladinske svete. Mladinski svet ima v občini status mladinskega predstavništva. Zastopa interese mladih in mladinskih organizacij pri lokalnih (občinskih) oblasteh in se z njimi dogovarja o aktivnostih, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. Prav tako ima v skladu z Zakonom o mladinskih svetih (ZMS, 6. člen) pravico do dajanja mnenj v vseh zadevah, ki se jih obravnava v občinskih organih in zadevajo mlade. Poleg tega s svojim delovanjem spodbuja dejavnost mladinskih organizacij ter skrbi za informiranje njihovega članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti predvsem na področjih, ki zadevajo mlade.

»**Mladinska infrastruktura**« je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), ki je na območju občine namenjen predvsem mladim za izvajanje mladinskega dela.

»**Mladinski program**« je skupek mladinskih dejavnosti, ki ga v občini izvaja mladinska organizacija ali organizacija za mlade z namenom doseganja svojega osnovnega poslanstva. Poteka nepretrgoma skozi večji del leta, in sicer vsaj 30 tednov v letu, ter vključuje vsaj 15 aktivnih udeležencev.

»**Mladinski projekt**« je posamična aktivnost izvajalca v občini, ki ima datumsko opredeljen začetek in konec, kot je na primer prireditve ali druga enkratna akcija.

3.2 Statistika na področju mladine v občini Ajdovščina

V občini Ajdovščina je 2828 mladih v starosti med 15 in 29 let, od tega 1486 moških in 1342 žensk. Največje število med njimi spada v starostno skupino od 25 do 29 let. Mladi predstavljajo 14,72-odstotni delež prebivalstva občine Ajdovščina.

Vrsta terciarnega izobraževanja	2017								
	Način študija – SKUPAJ			Redni			Izredni		
	Spol – skupaj	Moški	Ženske	Spol – skupaj	Moški	Ženske	Spol – skupaj	Moški	Ženske
Višje strokovno	88	57	31	49	38	11	39	19	20
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	205	99	106	156	76	80	49	23	26
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	262	88	174	251	85	166	11	z	z
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) – enovito magistrsko	50	9	41	50	9	41	-	-	-
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) – po končani 1. bolonjski stopnji	189	62	127	179	60	119	10	z	z
Specialistično	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magistrsko (prejšnje)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doktorsko (prejšnje)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	26	11	15	9	4	5	17	7	10

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Leta 2017 je občina Ajdovščina štela 184 diplomantov v starosti od 15 do 29 let. Ti so zaključili naslednje vrste izobraževanja:

	2017
	Število diplomantov
Višje strokovno	15
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	-
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	40
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	73
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	-
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) – enovito magistrsko	10
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) – po končani 1. bolonjski stopnji	41
Magisterij znanosti (prejšnji) in specializacija (prejšnja)*	-
Doktorsko (prejšnje)	-
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	5

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Med mladimi občani in občankami občine Ajdovščina je delovno aktivnih 1240 posameznikov, od tega 784 moških in 456 žensk. Glede na petletne starostne skupine so delovno aktivni mladi občani razdeljeni tako:

	2017		
	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Spol – SKUPAJ	23	321	896
Moški	19	254	511
Ženske	4	67	385

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

V občini Ajdovščina sicer dela 916 mladih med 15 in 29 let. Glede na petletne starostne skupine so v občini zaposleni mladi razdeljeni sledeče:

	2017		
	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Spol – SKUPAJ	17	223	676
Moški	z	173	428
Ženske	z	50	248

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

4 AKTUALNO STANJE NA PODROČJU MLADINE V OBČINI (MLADI, MLADINSKE ORGANIZACIJE, UKREPI IN FINANCIRANJE OBČINE)

4.1 Ukrepi Občine Ajdovščina

Občina Ajdovščina z namenom izboljšanja položaja mladih, vključevanja mladih v vse dimenzije javnega življenja in zagotavljanja kakovostnega prehoda mladih iz otroštva v odraslost izvaja številne ukrepe na področjih izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, mobilnosti, zdravja, prostega časa in družbeno-kulturnih dejavnosti, mladinskega organiziranja in mladinskega dela, informiranja in participacije v procesih odločanja.

Pomemben segment uspešne mladinske politike je zavedanje o potrebnosti in nujnosti zagotavljanja kontinuiranega delovanja organizacij v mladinskem sektorju. Občina kot ustanoviteljica Zavoda za šport Ajdovščina, v okviru katerega deluje Mladinski kulturni center Hiša mladih Ajdovščina, v vsakoletnih poračunih zagotavlja sredstva za njegovo redno delovanje. Prav tako na podlagi neposrednega financiranja zagotavlja sredstva za redno delovanje Mladinskega sveta Ajdovščina, prek javnega razpisa pa financira projekte in programe, ki jih izvajajo druge mladinske strukture.

Področje izobraževanja mladih je že več let dobro pokrito. Zagotavljajo se sredstva za štipendiranje, nagrade za dosežke dijakov in študentov ter sredstva za neformalno izobraževanje mladih z namenom krepitve kompetenčne opremljenosti mladih z različnih področij. Z Lokalnim partnerstvom za povečanje zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela je vzpostavljen temelj za še večje povezovanje izobraževanja in potreb gospodarstva. V zadnjih letih so bili uvedeni nekateri ukrepi z namenom spodbujanja zaposlovanja mladih kot tudi razvoja podjetništva med mladimi.

V zadnjem obdobju se je največ ukrepov uvedlo prav na stanovanjskem področju: poiskale so se možnosti za dodatna stanovanja, spremenjen je bil sistem dodeljevanja stanovanjskih kreditov in uvedena je bila subvencija komunalnega prispevka za mlade in mlade družine. V sprejetem Stanovanjskem programu Občine Ajdovščina za obdobje 2016 do 2021 so mladi opredeljeni kot posebna ciljna skupina.

V občini je zagotovljena mladinska infrastruktura, ki mladim v organiziranih kot tudi neorganiziranih skupinah omogoča izvajanje njihovih programov in projektov. Skupna hiša (Mladinski kulturni center Hiša mladih), v kateri so večja mladinska društva v občini, omogoča sodelovanje, izvajanje skupnih projektov, mladim daje možnost vključevanja v različne programe, ki tako pridobijo znanja in izkušnje s številnih področij.

Občina ima vzpostavljeno dolgoročno sistemsko podporno okolje in zagotavlja pogoje za uspešno vključevanje mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti ter s posameznimi ukrepi spodbuja čim hitrejše osamosvajanje mladih. Leta 2013 je prejela certifikat Mladim prijazna občina – z veljavnostjo štirih let, leta 2017 pa ga je uspešno obnovila. Certifikat Mladim prijazna občina podeljuje Inštitut za mladinsko politiko v sodelovanju s Skupnostjo občin Slovenije in pod častnim pokroviteljstvom predsednika RS Boruta Pahorja, in sicer tistim

lokalnim skupnostim, ki jih strokovna komisija na podlagi razpisa prepozna kot mladim prijazne, ker so v zadnjih letih uspešno izvajale ukrepe s področja lokalnih mladinskih politik. Občina Ajdovščina s sistemsko podporo mladim prednjači v državnem merilu, z nekaterimi ukrepi pa celo orje ledino. S certifikatom se je Občina zavezala, da bo področje mladih še naprej sistemsko urejala in nivo učinkovitosti v štiriletnem obdobju ohranila oziroma dvignila.

Na tem mestu jedrnato povzemamo pregled ukrepov Občine v zadnjih dveh letih, ki so neposredno ali posredno namenjeni mladim.

Izobraževanje mladih:

- sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja,
- sofinanciranje dodatnega izobraževanja mladih,
- zagotovitev opravljanja praks in pripravništev mladih v občinski upravi in javnih zavodih,
- zagotovitev opravljanja počitniškega dela mladih v občinski upravi, javnih zavodih in javnem podjetju, ustanoviteljica ali soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina,
- podeljevanje občinskih štipendij za deficitarne in lokalno pomembne poklice ter občinske štipendije za dijake in študente, ki izhajajo iz socialno in ekonomsko šibkejših družin, in
- podeljevanje nagrad za izjemne dosežke učencem, dijakom in študentom.

Zaposlovanje mladih:

- nove zaposlitve mladih, ki koristijo programe zaposlovanja (*osnovne šole v občini Ajdovščina, Glasbena šola, Otroški vrtec Ajdovščina, Ljudska univerza, KSD d.o.o., Zavod za šport, Občina Ajdovščina, Zdravstveni dom Ajdovščina, Center za socialno delo, Dom starejših občanov*),
- pospeševanje aktivnega svetovanja mladim pri iskanju zaposlitve ter karierni orientaciji in izvajanje izobraževalnih in svetovalnih programov za podjetništvo mladih (*Občina Ajdovščina je Ljudski univerzi Ajdovščina zaupala organizacijo prve InCastre – dneva ajdovske industrije in podjetništva, Ljudska univerza je izvajala program »Karierno svetovanje in delavnice za mlade«, Razvojna agencija ROD Ajdovščina je za OŠ Šturje in OŠ Draga Bajca iz Vipave izvedla Tehniški dan, za OŠ Šturje in OŠ Danila Lokarja Ajdovščina pa podjetniške krožke, Zaposlitveni bazar pod vodstvom MKC Hiša mladih Ajdovščina*),
- vzpostavitev mladinskega podjetniškega inkubatorja (*co-working prostori DŽOB v Hiši mladih Ajdovščina*),
- vzpostavitev posvetovalnega telesa »Lokalno partnerstvo za povečanje zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela« ter
- povezovanje mladih in uspešnih mladih podjetnikov.

Stanovanjska problematika mladih:

- opredelitev skupine mladih kot posebne kategorije v razpisu za podelitev neprofitnih najemniških stanovanj,

- prenovljen sistem subvencioniranja obrestne mere za stanovanjske kredite mladih in mladih družin,
- subvencioniranje komunalnega prispevka za mlade in mlade družine,
- subvencioniranje najemnin mladih v tržnih najemniških stanovanjih ter
- pomoč pri zagotavljanju stanovanjskih pogojev za mlade.

Informiranje mladih:

- vzpostavitev in delovanje lokalnega mladinskega informativnega servisa (*winfo.si*),
- objavljanje informacij za mlade v lokalnem časopisu *Latniku* ter
- posredovanje informacij za mlade prek MKC Hiša mladih Ajdovščina.

Participacija mladih:

- kontinuirano sodelovanje občinske uprave z Mladinskim svetom Ajdovščina,
- predstavnik mladih v svetu Zavoda za šport ter
- trije predstavniki mladih v projektu Lokalno partnerstvo za povečanje zaposlovanja mladih.

Prosti čas, družbeno-kulturne dejavnosti, mladinsko organiziranje in mladinsko delo:

- izvedba javnega razpisa za sofinanciranje prireditve Ajdovščina v maju,
- ureditev letnega kina,
- infrastrukturna podpora glasbenim skupinam,
- infrastrukturna podpora mladinskemu organiziranju in mladinskemu delu,
- infrastrukturna in finančna podpora Mladinsko kulturnemu centru in hotelu,
- finančna podpora organizacijam za mladinske projekte, mladinske programe in letovanja,
- zagotavljanje možnosti uporabe pokrite športne infrastrukture za mlade ter
- zagotovitev kombiniranega vozila za uporabo s strani mladinskih organizacij.

4.2 Mladinska dejavnost

Občino Ajdovščina označujeta raznoliko in močno mladinsko organiziranje ter kontinuirana in pestra mladinska dejavnost. Mladinska dejavnost v občini obsega dejavnost organizacij v mladinskem sektorju in dejavnost v občini.

Med organizacijami v mladinskem sektorju je aktivnih 8 mladinskih organizacij, 3 organizacije za mlade (vključno z mladinsko-kulturnim centrom) in mladinski svet lokalne skupnosti.

Dejavnost mladinskih organizacij sega od družbeno kulturne, prostočasne, športne, glasbene do vzgojno-izobraževalne, strokovne in politično ter civilno-družbeno interesne.

Aktivne mladinske organizacije v občini so:

- Klub ajdovskih študentov in dijakov Ajdovščina,
- Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina,
- Steg Ajdovščina-Šturje 1,
- Krajevna enota Mladinskega ceha Budanje,
- Kulturno-športno-turistično društvo Stomaž 87,
- Društvo SKAM – Skupnost katoliške mladine, lokalne enote Budanje in Žablje, Planina in Šmarje,
- Društvo mladih VOZEL,
- Društvo prijateljev mladine Skrilje.

Aktivne organizacije za mlade v občini so:

- MKC Hiša mladih Ajdovščina,
- Ljudska univerza Ajdovščina – program Projektno učenje za mlajše odrasle,
- Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina.

Organizacije za mlade opravljajo predvsem vzgojno-izobraževalno in preventivno dejavnost.

Mladinski kulturni center Hiša mladih Ajdovščina (MKC Hiša mladih Ajdovščina) je notranja organizacijska enota javnega Zavoda za šport Ajdovščina, ustanovljena leta 2008. Na področju mladinske dejavnosti javni zavod ustvarja možnosti povezovanja in združevanja mladih, spodbujanja ustvarjalnosti mladih ter zagotavljanja osnovnih pogojev za razvoj, uresničitev in uveljavitev novih idej in interesov ter upravljanja z objekti za mladinsko dejavnost, ki so mu dani v upravljanje.

Na področju mladinske dejavnosti javni zavod organizira naslednje dejavnosti:

- koordinira dejavnosti in prireditve za mladino, ki jih organizirajo drugi zavodi, skupnosti, organizacije, društva in posamezniki, ter pri tem nudi organizacijsko in tehnično pomoč;
- izvaja programe za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje, ter specializirane preventivne programe, namenjene otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju;
- upravlja objekte, ki so mu s pogodbo ali sklepom preneseni v upravljanje, svetuje pri načrtovanju, obnovi, izgradnji in upravljanju;
- razvija in izvaja programe mladinskega turizma in mladinskih izmenjav, informira oziroma posreduje informacije o prostorskih kapacitetah oziroma rezervacijah počitniških in prometnih možnosti namenjenim mladim;
- prireja oziroma organizira strokovne, kulturno-umetniške in zabavne prireditve ter predavanja, tečaje, seminarje, srečanja in druge oblike prostovoljnega dela za mlade;
- sodeluje s sorodnimi organizacijami na lokalnem, regionalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju, s humanitarnimi in drugimi organizacijami, zavodi, društvi in posamezniki pri osveščanju mladih oziroma okolja, v katerem živijo;
- spodbuja raziskovalno delo mladih, mladinsko delo in neformalno izobraževanja mladih;

- spodbuja aktivno participacijo mladih v družbeno dogajanje, kvalitetno preživljanje prostega časa in razvoj ustvarjalnosti;
- spremlja, analizira naloge na področju mladinskih dejavnosti, pripravlja in izvaja letne akcijske načrte ter zbira in posreduje podatke za potrebe informatike na področju mladih;
- daje pobude in predloge ustanovitelju za izboljšanje stanja na področju mladih, pripravlja strokovna gradiva za Občino Ajdovščina.

Povprečno uporabnikov:	število	1006
Kadri:		Vodja Mladinskega kulturnega centra in hotela Ajdovščina (VII. stopnja) Specialistka za mladinsko delo (VII. stopnja) Strokovni delavec (IV. stopnja) Receptor/vzdrževalec (III. Stopnja) Čistilka/sobarica

Mladinski svet Ajdovščina (MSA) je na ravni občine Ajdovščina organizirana asociacija prostovoljnih mladinskih združenj in organizacij, ki delujejo med mladimi različnih družbenih, nazorskih ali političnih usmeritev. Povezovanje mladinskih organizacij v Mladinski svet Ajdovščina temelji na načelih svobodnega združevanja ter enakopravnosti in vzajemnem spoštovanju avtonomnosti vsake organizacije – članice MSA. Mladinski svet Ajdovščina si prizadeva za krepitev vloge mladih v družbenem dogajanju, za spodbujanje aktivnosti mladih ter za krepitev svobodne in demokratične skupnosti. Namen Mladinskega sveta Ajdovščina je prispevati k oblikovanju okolja, ki mladim omogoča aktivno participacijo v družbi. Posebno želijo, da so mladi bolj avtonomni, bolj sposobni odločati in upravljati svoje življenje, bolj solidarni, bolj delavni pri skrbi zase in za druge, odgovornejši, sposobni prevzemati posledice svojih odločitev in angažirani, da živijo v skladu s svojimi načeli in vrednotami kot posamezniki in kot člani družbe.

Število članstva:	8 organizacij članic
Organizacije članice:	Klub ajdovskih študentov in dijakov Ajdovščina, Društvo tabornikov Rod Mladi bori Ajdovščina, Steg Ajdovščina-Šturje 1, Krajevna enota Mladinskega ceha Budanje, Kulturno-športno-turistično društvo Stomaž 87, MKC Hiša mladih Ajdovščina, Ljudska univerza Ajdovščina – program Projektno učenje za mlajše odrasle, Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina
Kadri:	2 mladinska delavca (V. stopnja) 1 zaposlen za polovični delovni čas (VII. stopnja)

V **neformalne skupine mladih** se združujejo mladi posamezniki s skupnimi interesi. Gre za mlade, ki jih primarno povezuje interes za določeno dejavnost in nimajo širših organizacijskih prizadevanj. V lokalnem okolju so to predvsem različne subkulture. Ne glede na neformalno

naravo tovrstnega povezovanja iz tega izhajajo specifične potrebe mladih, ki se nanašajo na pogoje za realizacijo interesov in dejavnosti posamezne neformalne skupine.

V občini Ajdovščina trenutno delujejo predvsem naslednje neformalne skupine:

- glasbene skupine,
- skupine mladih na nivojih krajevnih skupnosti oziroma vasi ter
- subkulture (skejterji, bajkerji, umetniki idr.).

4.3 Mnenje mladih

Za pripravo strategije, ki bo vplivala na položaj in aktivnost mladih v občini, je bilo treba najprej pridobiti sedanjo sliko stanja mladih in njihovih potreb na različnih področjih. V ta namen je 450 mladih med 15. in 34. letom starosti v času od začetka meseca aprila do konca meseca maja izpolnilo spletni ali tiskani anketni vprašalnik. Anketni vprašalnik se je izvajal med mladimi do 34. leta starosti, saj ukrepi s področja stanovanjske politike in sociale vključujejo tudi njih.

Anketni vprašalnik je bil razdeljen na področja izobraževanje, zaposlovanje, stanovanjska politika in problematika, participacija, mladinsko organiziranje, družbeno-kulturne dejavnosti in prosti čas ter mobilnost in mednarodna mobilnost. Z anketo in analizo odgovorov smo pridobili podlago za pripravo strategije. Mladinski svet Ajdovščina je pripravil tudi delavnice po krajevnih skupnostih občine Ajdovščina, kjer so se srečali z mladimi krajanji, ki so lahko povedali in predstavili svoje mnenja, ideje, predloge in kritike na teme, ki jih pokrivajo področja strategije. Svoja mnenja, predloge, ideje in vprašanja so mladi zastavili in predstavili na dogodku Dan mladih, kjer je potekala »Kafetarnica z županom«, kar je v mesecu maju 2018 organiziral Mladinski svet Ajdovščina.

Na podlagi analize podanih odgovorov, ki jih je pridobil od mladih občanov, je Mladinski svet Ajdovščina oblikoval ukrepe in kazalnike za vsako od posameznih področij. Pripravili so dele dokumenta, ki so se nanašali na delovanje posameznih organizacij, in pravno podlago dokumenta. Občina Ajdovščina je vsebinsko, časovno in finančno preverila načrt izvajanja ukrepov. Podani predlogi, mnenja dejstva in želje so podlaga za oblikovanje strateških ciljev in ukrepov.

4.4 Povzetek analize

Anketni vprašalnik je izpolnilo 450 mladih med 15. in 34. letom starosti, od tega 59 % žensk in 41 % moških. 42 % anketiranih je iz mesta Ajdovščina, 41 % jih živi v ostalih krajih občine Ajdovščina, 17 % jih živi izven občine Ajdovščina.

Rezultati ankete kažejo, da so mladi aktivni v različnih organizacijah in društvih, kot so: dijaški in študentski klub, taborniška, skavtska, športna, gasilska ter ostala društva. Od mladih je

slišati jasen in odločen glas, saj si želijo, da bi bilo dogajanja na različnih področjih v občini Ajdovščina še več. Želijo si kvalitetnih zabav in druženj, iščejo dodatne možnosti izobraževanj, večje število športnih aktivnosti in prireditev ter nadaljevanje tradicionalnih ajdovskih dogodkov (npr. Ajdovščina v maju, Pustovanje). Vključenost mladih v različne organizacije in društva se giblje nekaj čez 50 %, tako visok odstotek mladih je dobra osnova za nadgradnjo njihovega sodelovanja pri sooblikovanju družbeno-političnih procesov v občini, pri čemer pa je nujno razvijanje novih mehanizmov, ki mlade prepričajo, da se še bolj aktivno udeležujejo tudi pri sprejemanju odločitev na ravni lokalne samouprave.

Iz rezultatov analize je razvidno, da se mladi z odločanjem na občinski ravni ne počutijo povezani in upoštevani, kar verjetno bistveno vpliva na splošen odnos do lokalne politike in administracije, saj jih ta ne zanima oziroma je ne spremljajo kljub zavedanju, da sprejete odločitve pomembno vplivajo tudi na (z)možnosti njihovega osamosvajanja in njihovo življenjsko pot.

Mladi v občini Ajdovščina potrebujejo boljše informiranje oziroma spoznavanje načinov, prek katerih kanalov lahko pridobijo pomembne informacije iz različnih področij. Možnosti, ki so na voljo, so premalo razpoznavne, zato je nujno posodobiti komunikacijske kanale, da bodo informacije o štipendijah, subvencijah, razpisih, prostih delovnih mestih in razpisih za neprofitna stanovanja, če naštejemo le nekatere, bolj dosegljive tudi mlado populacijo. Ne nazadnje so nekateri od ukrepov Občine Ajdovščina namenjeni prav ali samo njim.

64 % mladih si želi pridobiti zaposlitev v občini Ajdovščina in bi tako po zaključku izobraževanja tudi ostali ali se vrnil v domačo občino. Na tem področju bodo prihodnji ukrepi povezovanja gospodarskih subjektov, mladih in Občine pomembni, sicer se bo tudi Občina Ajdovščina soočila z begom možganov tja, kjer bodo našli zaposlitev in okolje, ki jih bo pri njihovem profesionalnem udejstvanju tudi stimuliralo.

Z zaposlovanjem sta tesno povezani tudi stanovanjsko področje in področje izobraževanja. Reševanje prvega se bistveno lažje rešuje s pridobitvijo zaposlitve v občini Ajdovščina, kar je pokazala tudi analiza ankete. Proces izobraževanja je pomemben za razvoj gospodarskih, kulturnih, športnih ter drugih dejavnosti v občini Ajdovščina. Mladi so sporočili, da bi se zanimali za tradicionalne oziroma lokalne poklice ter študij v Ajdovščini oziroma njeni bližini.

Anketa jasno pokaže ogromen potencial med mladimi v občini Ajdovščina. Na eni strani imamo v skupnost in sobivanje usmerjene mlade z energijo, znanjem in pripravljenostjo za učenje. Na drugi strani pa mladi za izpolnitev svojih idej, pričakovanj in želja potrebujejo ravnovesje, ki ga predstavljajo Občina, civilno-družbene organizacije in druge institucije. Skupno, načrtno in dolgoročno delovanje za kvaliteten razvoj ključnih področij (področja izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, aktivnega državljanstva, mobilnosti in informiranja mladih) za mlade je pot, ki jo mora Občina Ajdovščina z mladimi prehoditi v prihodnosti.

5 KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI AJDOVŠČINA

Glede na cilje pričujoče Strategije, stanje na področju mladine v občini in vloge Občine pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju kot ključne usmeritve nadaljnega razvoja lokalne mladinske politike v Občini Ajdovščina, ki jih je treba upoštevati pri implementaciji strategije in ukrepov pod posameznimi področnimi cilji, ostajajo naslednje smernice:

1. Usmerjeno in neprekinjeno vlaganje sredstev in pozornosti Občine v mlade ter njihovo doseganje avtonomije.
2. Zagotavljanje obravnave mladih kot prioritete družbene skupine v vseh sektorskih lokalnih politikah.
3. Zagotavljanje participacije mladih pri oblikovanju, implementaciji in vrednotenju lokalne mladinske politike.
4. Vključevanje mladih v strateško načrtovanje, vrednotenje in implementacijo lokalne mladinske politike.
5. Posebno obravnavanje ciljne skupine mladih kot posameznikov, starih od 15 do 29 let, ki v družbi predstavljajo deprivilegirano skupino, v vseh javnih politikah.
6. Zagotavljanje pogojev za učenje in priložnosti za pridobivanje izkušenj z namenom omogočiti mladim razvoj znanj, spretnosti in kompetenc, ki jih potrebujejo za polno vključevanje na trg dela in v civilno družbo.
7. Enakopravna obravnava mladih na celotnem območju občine Ajdovščina.

Izvrševanje dosedanje Strategije za mlade v občini v obdobju 2013–2018 je pokazalo, da je pomemben tudi vzpostavljen sistem, ki omogoča preverjanje učinkovitosti lokalne mladinske politike in odkrivanje pomanjkljivosti v ukrepih mladinske politike, ki se pojavijo bodisi pri nekaterih skupinah mladih, na določenih geografskih področjih ali ob določenih življenjskih pogojih. Odpravljanje pomanjkljivosti v ukrepih mladinske politike je ključnega pomena, saj omogoča popravilo ukrepov, ki niso dosegli želenega učinka, oziroma razvoj novih, ki bodo bolj učinkovito pripomogli k izboljšanju položaja mladih v občini.

6 STRATEŠKI CILJI IN UKREPI

6.1 IZOBRAŽEVANJE

Mladi se v izobraževalni sistem prvenstveno vključujejo z namenom pridobivanja znanja in sposobnosti, na podlagi katerih bodo lahko kasneje na trgu dela pridobili zaposlitev ter si tako zagotovili dostojen socialni in ekonomski položaj v družbi. Izobraževanje je torej pogoj za zaposlovanje mladih, hkrati pa izobraževanje v duhu vseživljenjskega učenja (pridobivanja raznovrstnih kompetenc) omogoča prilagodljivost mladih pogosto nepredvidljivim razmeram na trgu dela. Na ta način igra izobraževanje ključno vlogo pri osamosvajanju mladih, hkrati pa pospešuje njihov osebnostni razvoj in služi uresničevanju njihovih življenjskih ciljev ter učnih in raziskovalnih potencialov, njihove kreativnosti in inovativnosti.

Področje izobraževanja lahko v grobem razdelimo na dve dimenziji, tj. na formalno ter na neformalno izobraževanje. V politiki izobraževanja prvo mesto zavzema formalno izobraževanje (osnovnošolsko, srednješolsko in visokošolsko), saj tvori temelje izobraževalnega sistema, v katerega so za namene pridobitve znanja in kvalifikacij v določenem obsegu vključeni vsi državljani. Na drugi strani neformalno izobraževanje s svojimi specifičnimi lastnostmi dopolnjuje formalno dimenzijo izobraževanja in je kot tako v okviru politike izobraževanja zlasti predmet spodbujanja. Neformalno izobraževanje namreč v glavnem neposredno zagotavljajo različne civilno-družbene organizacije, zasebne institucije in delodajalci, medtem ko je pri tem naloga politike skrbeti za ugodno podporno okolje, v katerem se neformalno izobraževanje lahko izvaja, uporablja in priznava.

Pospeševanje kakovostnega izobraževanja in usposabljanja za mlade, zlasti neformalnega, za katerega lahko Občina naredi največ, predstavlja nezanemarljiv prispevek lokalne skupnosti k ekonomskemu in družbenemu razvoju lokalnega okolja. Učinki vsakršnega izobraževanja, pa naj bo formalno ali neformalno, so namreč ključnega pomena za lokalni trg dela, lokalno gospodarstvo, sodelovanje, razumevanje in solidarnost med občani, zmanjševanje neenakosti in socialno vključenost občanov, družbeno-kulturne dejavnosti v lokalni skupnosti ter še za mnoge druge dimenzije življenja in delovanja v občinah ne glede na njihovo velikost. Mladi, ki sta jim v lokalnem okolju omogočena kvalitetna izobrazba in usposabljanje, pa v tem okolju tudi bolj z veseljem ostanejo in kasneje v svoji zreli dobi prispevajo k njegovemu napredku.

Neformalno izobraževanje in usposabljanje

1. Strateški cilj 1: okrepitev kompetenčne opremljenosti mladih

- a. **Ukrep 1.a:** sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja mladih ter dodatne točke na razpisih za sofinanciranje mladinskih organizacij in organizacij za mlade, ki organizirajo neformalna izobraževanja izven mesta Ajdovščina

Ukrep predvideva sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja mladih, ki ga izvajajo javni zavodi, ustanoviteljica ali soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina (Ljudska univerza Ajdovščina, Razvojna agencija ROD Ajdovščina, MKC Hiša mladih Ajdovščina), organizacije v mladinskem sektorju (po ZJIMS: mladinske organizacije,

organizacije za mlade in mladinski svet) ter druge organizacije (ki izvajajo programe za mlade ter so sofinancirane iz občinskega proračuna), in se izvaja v okviru rednega sofinanciranja organizacij s področja neformalne izobraževanja.

Ukrep predvideva tudi okrepitev financiranja programov in projektov v mladinskem sektorju (po ZJIMS: mladinske organizacije, organizacije za mlade in mladinski svet) v občini, ki izkazuje jasne učne učinke na krepitev kompetenčne opremljenosti mladih v primerjavi z drugimi mladinskimi programi in projekti in za katere mlad udeleženec pridobi potrdilo oziroma dokazilo o udeležbi.

Ukrep predvideva dodatno točkovanje na razpisih tistih programov organizacij, ki bodo v svojem letnem programu izvajale neformalna izobraževanja ne samo v mestu Ajdovščina, ampak tudi po ostalih krajevnih skupnostih občine Ajdovščina.

Kazalnik 1: število javnih zavodov, organizacij v mladinskem sektorju in drugih organizacij, ki izvajajo programe neformalnih izobraževanj v mestu in krajevnih skupnostih občine Ajdovščina

Kazalnik 2: sprememba Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj (Uradni list RS, št. 113/2009, 13/2014)

Odgovorni nosilec 1: Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 2: organizacije v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec 3: javni zavodi, ustanoviteljica ali soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina (Ljudska univerza Ajdovščina, Razvojna agencija ROD, Mladinski kulturni center Hiša mladih)

Odgovorni nosilec 4: druge organizacije, ki izvajajo programe za mlade ter so sofinancirane iz občinskega proračuna

Kazalnik 1: število javnih zavodov, organizacij v mladinskem sektorju in drugih organizacij, ki izvajajo programe neformalnih izobraževanj v mestu in krajevnih skupnostih občine Ajdovščina					
Začetno stanje: 16					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	16	16	16	16	16

Kazalnik 2: število sprememb Pravilnika o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v občini Ajdovščina					
Začetno stanje: Pravilnik o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj (Uradni list RS št. 113/2009 in št. 13/2014)					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	1	0	0	0	0

- b. **Ukrep 1.b:** zagotovitev opravljanja praks in pripravništev mladih v občinski upravi in javnih zavodih ter javnem podjetju, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina

Pripravništva:

Ukrep obsega zaposlitev enega ali več mladih posameznikov med 15. in 29. letom starosti iz lokalne skupnosti v službah občinske uprave ali javnih zavodih in javnem podjetju, ustanoviteljica ali soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina, in sicer s pogodbo o pripravništvu, ki poleg načrta usposabljanja za samostojno delo zajema plačilo za delo, plačilo prispevkov za socialno varnost, povrnitev stroškov prevoza in prehrane ter ostale pravice iz dela na podlagi delovnopravne zakonodaje.

Cilj ukrepa je zagotoviti pripravništva (tj. delo z usposabljanjem za samostojno delo) za mlade iz lokalne skupnosti, ki zaključujejo izobraževanje oziroma so zaključili izobraževanje na področjih delovanja občinske uprave ali drugih javnih institucij v občinskem upravljanju, ter posledično ustvarjanje novih delovnih mest za mlade na lokalnem trgu dela.

Kazalnik: število vključenih mladih v pripravništvo v občinski upravi, javnih zavodih ter javnem podjetju, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 1: Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 2: javni zavodi in javno podjetje, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina

Kazalnik: število vključenih mladih v pripravništvo v občinski upravi, javnih zavodih in javnem podjetju, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina					
Začetno stanje: 13					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	14	14	15	15	15

Prakse:

Študijska praksa je namenjena praktičnemu usposabljanju v času trajanja formalnega izobraževanja; je torej praktična nadgradnja teoretičnemu predznanju, ki ga mladi pridobijo v šolah in na fakultetah. Izvedba ukrepa s strani Občine obsega omogočanje opravljanja obvezne študijske prakse v službah občinske uprave in v drugih javnih zavodih in javnem podjetju, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina. Študijska praksa ne predstavlja oblike rednega delovnega razmerja, pač pa predvideva sklenitev učne pogodbe (v primeru dijaka) oziroma pogodbe o praktičnem izobraževanju (v primeru študenta) v skladu z Zakonom o poklicnem in strokovnem

izobraževanju in Zakonom o višjem strokovnem izobraževanju. Občina bo sofinancirala izplačilo nagrade udeležencem obvezne študijske prakse v skladu z veljavnimi predpisi.

Kazalnik: število vključenih mladih v prakse v občinski upravi in javnih zavodih ter javnem podjetju, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 1: Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 2: javni zavodi in javno podjetje, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina

Kazalnik: število vključenih mladih v prakse v občinski upravi, javnih zavodih in javnem podjetju, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina					
Začetno stanje: 200					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	200	200	200	200	200

c. **Ukrep 1.c:** zagotovitev opravljanja počitniškega dela mladih

Namen počitniškega dela je spodbuditi dijake in študente k aktivnemu preživljanju počitnic, jim omogočiti spoznavanje del na različnih področjih javnega sektorja oziroma v občinskem javnem podjetju in jim omogočiti vključevanje v družbeno življenje lokalne skupnosti. Ukrep se izvaja v sklopu javnega poziva, ki ga Občina Ajdovščina vsako leto objavi in v katerem so napisani pogoji za opravljanje počitniškega dela v občini Ajdovščina.

Kazalnik: število vključenih mladih v počitniško delo v občinski upravi in javnih zavodih ter javnem podjetju, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 1: Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 2: javni zavodi in javno podjetje, ustanoviteljica ali soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina

Kazalnik: število vključenih mladih v počitniško delo v občinski upravi, javnih zavodih in javnem podjetju, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina					
Začetno stanje: 32					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	34	34	37	37	37

Formalno izobraževanje

1. Strateški cilj 2: spodbujanje formalnega izobraževanja mladih

- a. **Ukrep 2.a:** podeljevanje štipendij za lokalno pomembne ali deficitarne poklice in občinske štipendije za socialno ogrožene

Ukrep obsega podeljevanje štipendij tistim posameznikom, ki pridobivajo izobrazbo iz lokalno pomembnih ali deficitarnih poklicev. Cilj podeljevanja takšnih štipendij je dijakom in/ali študentom, ki se izobražujejo za pridobitev izobrazbe lokalno pomembnih ali deficitarnih poklicev, omogočiti kvalitetno šolanje, ki zagotovi ustrezen razvoj potencialov. Namen takšnega ukrepa je pripomoči k izobraževanju kadrov, ki s svojim specifičnim znanjem pomembno prispevajo k razvoju in kakovosti življenja v lokalni skupnosti, oziroma zagotoviti prisotnost usposobljenih strokovnjakov za lokalno pomembne ali deficitarne poklice v občini ter podeljevanje štipendij posameznikom socialno ogroženim.

Kazalnik: letno število razpisanih štipendij

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: letno število razpisanih štipendij					
Začetno stanje: 14					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	14	14	14	14	14

- b. **Ukrep 2.b:** podeljevanje nagrad za izjemne dosežke učencem, dijakom in študentom

Ukrep obsega podeljevanje nagrad tistim dijakom in študentom, ki so na različnih področjih (mladinsko delo, kultura, šport, glasba, umetnost, tehnologija, inovacije, šolanje ipd.) dosegli izjemne uspehe. Nagrade so lahko različne, in sicer od enkratne finančne nagrade do podelitve priznanj, javnih pohval ipd. Narava nagrade je že sama po sebi motivacijsko sredstvo, saj predstavlja nadstandard, prestiž, čast in statusni simbol. Namen ukrepa je predvsem motivirati mlade v lokalni skupnosti, da razvijajo in izkoristijo svoje talente in nadarjenost. Cilj ukrepa je mladim ponuditi dodaten razlog in nagrado za trud, s katerim prispevajo k razvoju in kakovosti življenja v lokalni skupnosti.

Kazalnik: število razpisanih nagrad

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število razpisanih nagrad					
Začetno stanje: 4					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	5	5	5	6	6

c. **Ukrep 2.c:** nov izobraževalni program na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina

Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina razvija nov izobraževalni program za dijake. Temeljit bo na realnih potrebah lokalnega gospodarstva, ki so se pokazale v času delovanja projekta Lokalno partnerstvo za povečanje zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela. Zaradi izkazanega interesa gospodarstva po potrebah novega izobraževalnega programa se je Srednja šola Veno Pilon odločila za razvoj in izvajanje novega izobraževalnega programa. Cilj novih srednješolskih izobraževalnih programov je mlade opremiti z dovolj ustreznim širokim strokovno-teoretičnim in praktičnim znanjem za zaposlitev v živilsko-predelovalni industriji, ki prevladuje v občini Ajdovščina, ter na drugih tehničnih področjih.

Kazalnik: število oddelkov izobraževalnega programa

Odgovorni nosilec: Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina

Kazalnik: število oddelkov izobraževalnega programa					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	0	1	2	3	5

6.2 ZAPOSLOVANJE

Mladi v obdobje odraslosti vstopajo s pridobivanjem kompetenc in razvijanjem osebnih okoliščin, ki jim omogočajo samostojno življenje in delovanje. Prvi korak na tej poti je zaključek šolanja v okviru formalnega izobraževalnega sistema; že drugi korak pa je socialno in ekonomsko osamosvajanje, ki ju prinaša zaposlitev. Zaradi oteženega prehoda v zaposlitev prihaja do ohromelosti pri osamosvajanju, kar drastično zaznamuje nadaljnje življenje posameznikov. Mladi brez primernih zaposlitev ne dosežejo finančne neodvisnosti, kar jim onemogoči ustrezno ureditev bivanjskih razmer. V nadaljevanju zato odlašajo tudi z ustvarjanjem lastne družine, obenem pa nimajo priložnosti vzpostavljanja in krepitev socialnih mrež in so posledično nagnjeni k večji socialni izključenosti. Dostop do zaposlitve je zato eden od glavnih pogojev za ustrezen prehod posameznika iz obdobja mladosti v obdobje starosti. Zaposlovanje mladim omogoča razvoj v smeri osebnega dostojanstva, polnega doseganja avtonomije in uresničevanja življenjskih ciljev.

Delovni potencial mladih je ob zaključku formalnega izobraževanja zelo visok in skupaj z veliko prilagodljivostjo, željo po delu in nadaljnjemu učenju ter kreativnostjo in inovativnostjo tvori podlago za visoko učinkovitost pri delu. Zato imajo ovire pri zaposlovanju mladih mnogo dolgoročnih negativnih posledic za posameznike, družbo in državo.

Mladi so ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin na trgu delovne sile zlasti zaradi pomanjkanja formalnih delovnih izkušenj. Pogoji dela, v katerih se mladi znajdejo pri prvih zaposlitvah, so nizka plačila, delo za določen čas, neskladnost dela s pridobljeno formalno izobrazbo in šibka socialna varnost. Mladi se med drugim zaposlujejo za nepolni delovni čas, opravljajo tudi občasna, honorarna dela ali študentsko delo ter se zaposlujejo v okviru ostalih negotovih oblik dela. Tovrstne oblike zaposlitve mladim ne omogočajo zadostne socialne in finančne varnosti. Na tej podlagi se mladi težje osamosvajajo, saj težko dobijo kredite za nakup stanovanj, prav tako pa taki pogoji dela vplivajo na veliko možnost ponovne brezposelnosti. Vse to povzroča slab ekonomski in socialni položaj zanje, jim krati avtonomijo ter obenem zavira njihov delovni potencial. Po dolgotrajni čakalni dobi pred pridobitvijo prve zaposlitve so mladi tudi psihično izmučeni, negotovi in posledično manj motivirani za delo.

Lokalna politika zaposlovanja mladih ima velik pomen za samo lokalno skupnost. Če že oblikovanje in implementacija ukrepov za spodbujanje zaposlovanja v splošnem znatno koristita gospodarskemu in družbenemu razvoju lokalne skupnosti, ker služita zadovoljevanju lokalnih potreb in zmanjševanju lokalnih deficitarnosti, potem strategije za zaposlovanje mladih k temu prispevajo še bolj učinkovito. Občina Ajdovščina z ustreznim upravljanjem prehoda mladih iz izobraževalnega sistema na trg dela spodbuja krepitev njihovih kompetenc v skladu s potrebami lokalnega trga dela, z ustvarjanjem okolja, ki je prijazno podjetništvu mladih v lokalni skupnosti, ter z zagotavljanjem raznovrstnih spodbud za zaposlovanje mladih v lokalnih gospodarskih in negospodarskih dejavnostih učne in delovne potenciale mladih zadrži v lokalni skupnosti. Tovrstno ukrepanje nedvomno lahko pospeši proces lokalnega razvoja, hkrati pa lokalno skupnost obogati za vrsto kreativnih in inovativnih posameznikov, ki so ob ustreznih življenjskih pogojih naklonjeni tudi širši aktivni udeležbi v lokalni družbi, kar lahko pomembno vpliva na kakovost življenja v lokalnem okolju.

1. Strateški cilj 3: izboljšanje pogojev za vstop mladih na trg dela

1.1 Strateški cilj 3.1: spodbujanje zaposlovanja mladih

- a. **Ukrep 3.1.a:** pospeševanje aktivnega svetovanja mladim pri iskanju zaposlitve ter karijerne orientacije

Ukrep obsega sofinanciranje programov karijerne orientacije, načrtovanja in svetovanja na področju zaposlovanja mladih v skladu s potrebami lokalnega trga dela. Pri tem so med upravičenci do sofinanciranja programov prednostno obravnavani javni in zasebni zavodi, ki v okviru svojih programov opravljajo dejavnost informiranja in svetovanja za mlade na področju zaposlitvenih priložnosti in načrtovanja kariere ob upoštevanju lastnosti lokalnega trga dela. Poleg tega so prednostno obravnavani programi, ki na inovativne načine uvajajo karierno orientacijo, načrtovanje in svetovanje na področju zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela v redne procese formalnega izobraževanja. Cilj ukrepa je okrepiti mladim prijazno dejavnost karijerne orientacije v lokalni skupnosti, ki temelji predvsem na poznavanju potreb in razmer na lokalnem trgu dela ter interesov, znanj in sposobnosti mladih iz lokalne skupnosti in je mladim približana prek kanalov, ki zagotavljajo njeno največjo učinkovitost in širok domet. Namen ukrepa je nadalje spodbuditi odgovorno načrtovanje kariere med mladimi ter zagotavljati lokalnim potrebam ustrezno informiranje mladih o možnostih zaposlovanja v lokalnem okolju in posredno usmeriti mlade v krepitev kompetenc, ki ustrezajo zahtevam lokalnega trga dela in na ta način dvigujejo zaposljivost mladih v občini Ajdovščina.

Kazalnik 1: število izvedenih projektov namenjenih karierni orientaciji

Kazalnik 2: število vključenosti mladih

Odgovorni nosilec 1: javni zavodi in javno podjetje, ustanoviteljica ali soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovščina (Ljudska univerza, Razvojna agencija ROD Ajdovščina, MKC Hiša mladih Ajdovščina)

Odgovorni nosilec 2: Območna obrtno-podjetniška zbornica Ajdovščina

Kazalnik 1: število izvedenih projektov					
Začetno stanje: 4					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	4	4	4	4	4

Kazalnik 2: število vključenosti mladih					
Začetno stanje: 560					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	560	560	560	560	560

- b. **Ukrep 3.1.b:** pridobitev dodatnih točk ali druga prednost v okviru razpisa za sofinanciranje zaposlitev v nevladnih organizacijah (v nadaljevanju: NVO), če NVO zaposli mladega občana

Občina je v letu 2018 prvič razpisala sredstva za sofinanciranje zaposlitev za krajši delovni čas v NVO – društvih, krovnih zvezah in neprofitnih zasebnih zavodih, delujočih na območju občine Ajdovščina. Namen razpisa je spodbujanje razvoja zaposlitvenih programov in novih delovnih mest v sodelovanju lokalne skupnosti in izvajalcev z namenom boljše/večje učinkovitosti delovanja izvajalcev in hkrati zmanjševanje brezposelnosti na območju občine Ajdovščina, ohranjanje ali razvijanje delovnih sposobnosti vključenih posameznikov in njihova socialna vključenost. Ukrep predvideva pridobitev dodatnih točk ali pridobitev druge prednosti (npr. višje sofinanciranje) na razpisu za sofinanciranje zaposlitev v NVO, če NVO zaposli mladega občana med 15. in 29. letom starosti.

Kazalnik: število subvencioniranih zaposlitev mladih v NVO

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število subvencioniranih zaposlitev mladih v NVO					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	2	2	3	3	3

1.2 Strateški cilj 3.2: razvoj podjetništva in podjetnosti mladih

- c. **Ukrep 3.2.a:** vzpostavitev podjetniškega inkubatorja

Ukrep obsega zagotovitev poslovnih prostorov in ostale osnovne infrastrukture za potrebe ustanavljanja in delovanja novih podjetij v lokalni skupnosti, kar je za tovrstno namembnost mogoče uresničiti z izgradnjo novega objekta ali z obnovo ustreznega starega objekta ter s sofinanciranjem osnovne opreme. Pri tem je treba poskrbeti, da je ustrezen del infrastrukture finančno ugodno na voljo mladim podjetnikom iz lokalne skupnosti, ki se prvič lotevajo dejavnosti podjetništva, med katerimi imajo prednost brezposelni mladi. Tovrstnim upravičencem občina v okviru podjetniškega inkubatorja zagotovi tudi strokovno izpopolnjevanje in podjetniško svetovanje ter mentorstvo s področij upravljanja, financiranja, marketinga, trženja in vodenja podjetij ter uporabe novih tehnologij. Cilj ukrepa je zlasti mladim podjetnikom omogočiti ugodno podporno okolje za nastanek, rast in razvoj podjetniške dejavnosti. Namen ukrepa je ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti s spodbujanjem podjetništva med mladimi iz lokalne skupnosti.

V prostorih Hiše mladih Ajdovščina od leta 2015 deluje co-working prostor Džob s petimi mizami za spodbujanje podjetniškega razmišljanja in podpore pri oblikovanju in realizaciji podjetniških pobud. Ukrep obsega nadaljnjo uporabo in omogoča oddajanje

co-working prostorov v Hiši mladih Ajdovščina za mlada podjetja in mlade posameznike, ki potrebujejo prostor za delovanje.

Kazalnik 1: vzpostavitev in delovanje podjetniškega inkubatorja

Kazalnik 2: število uporabnikov co-working prostorov v Hiši mladih Ajdovščina

Odgovorni nosilec 1: Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 2: MKC Hiša mladih Ajdovščina

Kazalnik 1: vzpostavitev in delovanje podjetniškega inkubatorja					
Začetno stanje: ni vzpostavljen					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Vzpostavljen in deluje (Da/Ne)	Ne	Da	Da	Da	Da

Kazalnik 2: število uporabnikov co-working prostorov v Hiši mladih v Palah					
Začetno stanje: 3					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	3	3	3	3	4

d. **Ukrep 3.2.b:** izvajanje izobraževalnih in svetovalnih programov za podjetništvo mladih

Ukrep obsega sofinanciranje programov informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje in podjetništvo mladih v lokalni skupnosti. Pri tem se sofinancirajo programi strokovnih izvajalcev individualnih ali kolektivnih usposabljanj za podjetništvo, ki so namenjeni mladim oziroma vključujejo mlade iz lokalne skupnosti in zajemajo področja osnov podjetništva, oblikovanja poslovne ideje in poslovnega načrta, ocenjevanja možnosti realizacije poslovne ideje, pravnih vidikov poslovanja, tehničnih postopkov realizacije poslovne ideje ter možnosti koriščenja lokalnega in nacionalnega podpornega podjetniškega okolja. Poleg krajših izobraževanj ukrep predvideva tudi izvajanje daljšega programa, ki se bo ob predhodnem izkazanem interesu med mladimi izvajal vsaki dve leti.

Cilj ukrepa je pospešitev dejavnosti informiranja, svetovanja, usposabljanja in mentorstva za samozaposlovanje in podjetništvo mladih v lokalni skupnosti ter omogočanje vključevanja čim večjega števila mladih vanju. Namen ukrepa je spodbujanje samozaposlovanja in podjetništva mladih v lokalni skupnosti kot ene izmed možnosti zaposlovanja mladih v okviru lokalnega trga dela ter zagotovitev ustrezne priprave mladih za dolgoročno uspešno realizacijo podjetniških idej in načrtov.

Kazalnik 1: število letno izvedenih programov svetovanj in izobraževanj

Kazalnik 2: število vključenosti mladih

Odgovorni nosilec 1: Razvojna agencija ROD Ajdovščina

Odgovorni nosilec 2: MKC Hiša Mladih Ajdovščina

Odgovorni nosilec 3: Mladinski svet Ajdovščina

Kazalnik 1: število letno izvedenih programov svetovanj in izobraževanj					
Začetno stanje: 2					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	2	3	2	3	2

Kazalnik 2: število vključenosti mladih					
Začetno stanje: 45					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	45	55	45	55	45

- e. **Ukrep 3.2.c:** umestitev zaposlovanja mladih med pogoje za pridobitev statusa perspektivnega podjetja

V Pravilniku o pogojih, merilih in načinu dodelitve statusa perspektivnega podjetja za Občino Ajdovščina se določeni pogoji in merila ter način in postopek, na podlagi katerega se mikro, majhnim in srednjim podjetjem dodeli status perspektivnega podjetja za razvoj Občine Ajdovščina. Namen ukrepa iz pravilnika, to je dodelitve statusa perspektivnega podjetja, je večanje gospodarske moči Občine in s tem njenih zaposlitvenih možnosti, s ciljem zaustavitve demografskega praznjenja podeželja, večanja konkurenčnosti gospodarstva, prestrukturiranja tradicionalnih gospodarskih panog v nove tehnologije in proizvodnje z višjo dodano vrednostjo ter večanja števila delovnih mest z višjo dodano vrednostjo in delovnih mest za visoko izobraženi kader. Ukrep predvideva umestitev novega merila zaposlenosti določenega števila mladih v pravilnik za določitev perspektivnega podjetja za razvoj Občine Ajdovščina.

Kazalnik: število sprememb Pravilnika o pogojih, merilih in načinu dodeljevanja statusa perspektivnega podjetja za Občino Ajdovščina

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število sprememb Pravilnika o pogojih, merilih in načinu dodeljevanja statusa perspektivnega podjetja za Občino Ajdovščina					
Začetno stanje: Pravilnik o pogojih, merilih in načinu dodeljevanja statusa perspektivnega podjetja za Občino Ajdovščina (Uradni list RS, št. 106/08)					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	1	0	0	0	0

- f. **Ukrep 3.2.d:** delovanje posvetovalnega telesa Lokalno partnerstvo za povečanje zaposlovanje mladih na lokalnem trgu dela

Lokalno partnerstvo za povečanje zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela je delovno telo, sestavljeno iz lokalnih oziroma regionalnih akterjev, ki lahko posamično ali skupaj vplivajo na povečanje zaposlovanja mladih.

Cilj partnerstva je lokalna institucionalizacija ugotavljanja potencialov in potreb po kadrih na lokalnem trgu dela ter temu prilagojeno načrtovanje razvoja, informiranja, izobraževanja in usposabljanja potencialnih kadrov v okviru rednih procesov osnovnošolskega in srednješolskega formalnega izobraževanja ter v okviru procesov neformalnega izobraževanja in usposabljanja v lokalni skupnosti.

Kazalnik 1: število srečanj delovnega telesa Lokalnega partnerstva za zaposlovanje mladih na lokalnem trgu dela

Kazalnik 2: število članov delovnega telesa, ki zastopajo interese mladih

Odgovorni nosilec 1: Občina Ajdovščina

Kazalnik 1: število srečanj delovnega telesa Lokalnega partnerstva za zaposlovanje mladih na lokalnem trgu dela					
Začetno stanje: 5					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	4	4	4	4	4

Kazalnik 2: število članov delovnega telesa, ki zastopajo interese mladih					
Začetno stanje: 3					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	3	3	3	3	3

- g. **Ukrep 3.2.e:** zagotavljanje in izvajanje senčenja na delovnem mestu za dijake Srednje šole Venó Pilon Ajdovščina

Senčenje omogoča vpogled v točno določeno delovno področje. Je priložnost, ki dijaku omogoča stik z realnim delovnim okoljem, kar je v nasprotju z njegovim šolskim vsakdanom v učilnici. Omogoča mu širši vpogled v posamezno delovno področje ter tako prispeva k lažji odločitvi glede njegove nadaljnje kariere. Mladi spoznajo, kaj odrasli dejansko počnejo v službah. Včasih so si službe lažje predstavljali (kmetijstvo, industrija), danes pa so delovna mesta in njihove značilnosti težje prepoznavna.

Cilj ukrepa je, da dijaki osmislijo znanje, ki ga vsakodnevno pridobivajo v šoli, spoznajo kje, kako in zakaj je potrebno. Spoznajo pomembnost tega, kar se učijo, kar ugodno vpliva na njihovo motivacijo za šolsko delo, imajo priložnost učenja v realni izkušnji, aktivno in realno razmišljajo o svoji nadaljnji študijski poti in karieri (kaj jim je blizu, spoznajo nove možnosti, o katerih prej niso razmišljali, raziskuje poklice in možne smeri študija), spoznajo pomen mehkih veščin in širine potrebne za opravljanje poklica.

Kazalnik 1: letniki srednje šole, ki so vključeni v projekt »Senčenje na delovnem mestu«

Kazalnik 2: število posameznikov vključenih v projekt »Senčenje na delovnem mestu«

Odgovorni nosilec: Srednja šola Venó Pilon Ajdovščina

Kazalnik 1: letniki srednje šole, ki so vključeni v projekt »Senčenje na delovnem mestu«					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Letniki	3.	3.	3.	3.	3.

Kazalnik 2: število posameznikov vključenih v projekt »Senčenje na delovnem mestu«					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	20	20	30	30	40

6.3 STANOVANJSKA POLITIKA

Tudi na področju stanovanjske politike so mladi ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin. Na račun okoliščin, ki definirajo obdobje mladosti, kot so vključenost v izobraževalni sistem, prehajanje iz tega sistema na trg dela in pridobivanje prvih izkušenj na trgu dela, ki jih zaradi pomanjkanja delovnih izkušenj praviloma determinirajo manj varne in slabše plačane zaposlitve, imajo mladi v primerjavi s starejšimi družbenimi skupinami manj finančnih sredstev. Iz tega razloga so pri povpraševanju na stanovanjskem trgu v manj ugodnem, neenakopravnem položaju in si lahko le stežka brez pomoči uredijo samostojne bivanjske razmere (Breen in Buchman v Mandič 2009), prav tako ranljivost mladih na stanovanjskem trgu krepi pomanjkanje izkušenj vstopanja v pogodbeno razmerja in šibko poznavanje lastnih pravic, zaradi česar so bolj dovzetni za manj kakovostno in manj primerno ureditev samostojnih stanovanjskih razmer. Med mladimi so tako značilno prisotne pogoste menjave prebivališča ter začasne in prehodne ureditve stanovanjskih razmer. Zlasti zaradi finančnih in tudi zaradi drugih vrst nezmožnosti so pri tem najbolj prizadeti tisti mladi, ki pred pridobitvijo varne in kakovostne zaposlitve nimajo podpore staršev (Mandič 2009).

Povezava med problematikama zaposlovanja mladih in urejanjem njihovih stanovanjskih razmer je še posebej relevantna z vidika sodobnega trenda poznega osamosvajanja mladih. Ti namreč vedno dlje ostajajo vpeti v izobraževalni sistem, vedno kasneje vstopajo na trg dela in vedno kasneje pridobivajo zaposlitve, ki jim zagotovijo ekonomsko in socialno neodvisnost, kar predstavlja osnovo za možnost samostojne ureditve stanovanjskih razmer. Posledično se tudi vedno kasneje odločajo za prehod od bivanja pri starših k oblikovanju lastnega gospodinjstva. Slednje ima močan vpliv na družbeno demografijo, saj je neposredno povezano z oblikovanjem partnerstev in rodnostjo. Oviran dostop do stanovanj za mlade torej pomembno zaznamuje družbeni razvoj in reprodukcijo, prav tako prispeva k poznemu pridobivanju pomembnih vrednot in kompetenc, ki jih prinaša samostojno življenje in ki gradijo produktivne ter družbeno odgovorne državljanke, kot so ekonomičnost, trajnostnost, neodvisnost, prevzemanje različnih vrst odgovornosti ipd. (Mandič 2009).

Iz navedenega je jasno razvidno, da v okviru stanovanjske politike mladi kot ena izmed ciljnih skupin potrebujejo posebno in predvsem prednostno obravnavo, ker lahko odsotnost takšne obravnave v zelo širokem obsegu negativno učinkuje na življenje in delovanje celotne družbe, saj so mladi vselej nov temelj družbenega razvoja. Mladinsko dimenzijo stanovanjske politike je tako mogoče opredeliti kot oblikovanje in implementacijo mehanizmov, namenjenih posebej mladim, ki jim v skladu z njihovimi specifičnimi življenjskimi okoliščinami in pomanjkanjem finančnih sredstev omogočajo primerno ureditev prvega stanovanjskega vprašanja ter pri tem spodbujajo hitrejše prehajanje mladih od bivanja pri starših k samostojnemu vodenju gospodinjstva.

Zagotavljanje ustreznih možnosti oziroma podpornega okolja za ureditev primernih stanovanjskih razmer za mlade ima dva glavna vidika pozitivnega učinkovanja na razvoj lokalne skupnosti. Prvega predstavlja olajšan proces osamosvajanja mladih v lokalnem okolju, kar mlade sicer praviloma močno omejenimi lastnimi finančnimi sredstvi spodbuja k hitrejšemu odseljevanju od staršev. Poleg tega so mladi posamezniki bistveno bolj naklonjeni aktivnemu

vključevanju v vse sfere družbenega življenja in delovanja, predvsem pa primerne samostojne bivanjske razmere med njimi povečujejo naklonjenost ustvarjanju lastnih družin. Oboje označuje značilen potencial za družbeni in ekonomski razvoj lokalnega okolja ter krepitev kakovosti življenja v lokalni skupnosti. Na drugi strani je posebna skrb za stanovanjske razmere mladih za razvoj lokalne skupnosti zelo pomembna z vidika ohranjanja učnih, delovnih in drugih razvojnih potencialov mladih v lokalnem okolju. V kolikor mladi v Ajdovščini nimajo primernih možnosti bivanja, se bodo hitreje odločili za selitev v druga lokalna okolja ali urbana središča, kjer so te možnosti večje. Stanovanjsko področje je specifično z vidika, da se pri določenih ukrepih pojem »mladi in mlade družine« uporabljata za starostno skupino do 34 oziroma 35 let.

1. Strateški cilj 4: povečanje dostopnosti stanovanj za mlade

- a. **Ukrep 4.a:** skupina mladi kot posebna kategorija v razpisu za podelitev neprofitnih najemniških stanovanj

Na podlagi državnega Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem se lahko v javnih razpisih za oddajo neprofitnih stanovanj v najem določene kategorije prosilcev opredeli kot prednostno kategorijo, s katero prosilec ob izpolnjevanju pogojev lahko pridobi dodatne točke. Ukrep predvideva, da so v razpisih za oddajo občinskih neprofitnih stanovanj mladi (starost do 35 let) opredeljeni kot prednostna kategorija prosilcev. Razpis objavi Občina Ajdovščina na vsaki dve leti oziroma prej v primeru sprostitev stanovanj.

Kazalnik: število mladih upravičencev

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število mladih upravičencev					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	2	0	0	0	2

- b. **Ukrep 4.b:** razpis za podelitev namenskih najemniških stanovanj za mlade in mlade družine

Z ukrepom Občina Ajdovščina nudi podporo mladim družinam in mladim posameznikom, ki so šele vstopili na trg dela in se finančno osamosvajajo. Gre za pomoč Občine mladim pri procesu reševanja prvega stanovanjskega vprašanja. Ukrep predvideva sprejetje Pravilnika o dodeljevanju namenskih najemniških stanovanj izključno za mlade in mlade družine, objavo razpisa ter dodelitev stanovanj mladim in mladim družinam v najem za določeno časovno obdobje. Ob sprejetju pravilnika bo treba razpolagati z ustreznim fondom stanovanj, ki bi bil namenjen mladim in mladim družinam.

Kazalnik 1: sprejem Pravilnika o dodeljevanju namenskih najemniških stanovanj mladim

Kazalnik 2: število oddanih namenskih najemniških stanovanj mladim

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik 1: sprejem Pravilnika o dodeljevanju namenskih najemniških stanovanj mladim in mladim družinam					
Začetno stanje: ni pravilnika					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Sprejem (Da)	Da	/	/	/	/

Kazalnik 2: število oddanih namenskih najemniških stanovanj mladim in mladim družinam					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	0	0	10	0	2

- c. **Ukrep 4.c:** subvencioniranje obrestne mere za stanovanjske kredite mladih in mladih družin

Cilj ukrepa je mladim občanom, ki na območju občine prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, izboljšati dostopnost občinskih subvencij za najete stanovanjske kredite, kar je možno doseči z določitvijo mladih kot posebne kategorije upravičencev in/ali povečanjem najvišje možne višine odobrenega kredita za mlade (posebna kategorija so že po spremenjenem pravilniku). Namen ukrepa je omogočiti lažjo ureditev samostojnih bivalnih razmer za mlade v lokalni skupnosti ter posledično ohraniti mlade in njihove potenciale v lokalnem okolju. Občina je v letu 2017 sprejela nov Pravilnik o subvencioniranju obrestne mere in stroškov najetih stanovanjskih kreditov, na podlagi katerega so mladi do 34 let starosti in mlade družine poseben, ločen sklop upravičencev. Subvencija se tako razpiše za dva sklopa: mladi upravičenci in ostali upravičenci. Oblikujeta se dva prednostna vrstna reda, za vsak sklop upravičencev posebej. Za vsak razpis posebej se določi tudi razdelitev proračunskih sredstev med oba sklopa upravičencev, višino subvencij oziroma višino kredita, ki ga lahko posameznik koristi, ter dohodkovni cenzus za upravičenost do subvencije (s sklepom župana). Ukrep predvideva, da se pri razdelitvi sredstev med oba sklopa upravičencev razpiše najmanj 60 % sredstev za sklop mladih in določitev višje subvencije, ki jo lahko pridobijo mladi upravičenci.

Kazalnik 1: višina razpisanih sredstev za mlade in mlade družine

Kazalnik 2: število koristnikov, ki uveljavljajo subvencijo za obrestno mero za mlade

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik 1: višina razpisanih sredstev za mlade in mlade družine					
Začetno stanje: 60.000 €					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Višina (€)	60.000	60.000	200.000	60.000	60.000

Kazalnik 2: število koristnikov, ki uveljavljajo subvencijo za obrestno mero za mlade					
Začetno stanje: 10					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	10	10	30	10	10

d. **Ukrep 4.d:** pomoč pri aktivnostih za vzpostavitev stanovanjskih kooperativ v občini

Stanovanjska kooperativa so kooperativno združeni posamezniki z namenom, da sebi zagotovijo neprofitno najemno stanovanje. Gre za stanovanja z visoko zaščito najemnika in z vsemi ostalimi pravicami, ki jim ga mora nuditi varen dom. V ta namen pridobijo gradbeno parcelo, običajno hipotekarni kredit ter izgradijo stavbo, v katero se vselijo. Vsi polnoletni stanovalci v zgradbi stanovanjske kooperative morajo biti njeni člani. Mladinski svet Ajdovščina izvaja vrsto aktivnosti, s katerimi preučuje konkretne možnosti vzpostavitve stanovanjskih kooperativ v Ajdovščini, in išče ljudi, ki bi bili pripravljeni v taki kooperativi živeti. Prizadeva si za vzpostavitev skupine, ki bo stanovanjsko kooperativo spravila do realizacije in v njej naposled tudi živela. Ukrep predvideva, da se nadaljujejo aktivnosti za vzpostavitev kooperativ, predvsem pa zainteresiranim nudi pomoč.

Kazalnik: število akcij za vzpostavitev kooperativ

Odgovorni nosilec: Mladinski svet Ajdovščina

Kazalnik: število akcij za vzpostavitev kooperativ					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	1	1	1	1	1

e. **Ukrep 4.e:** subvencioniranje komunalnega prispevka za mlade in mlade družine

V letu 2016 je bil sprejet Odlok o subvencioniranju komunalnega prispevka za mlade in mlade družine v občini Ajdovščina. V odloku so določeni pogoji in upravičenci do

subvencioniranja plačila komunalnega prispevka, višina subvencije ter postopek za uveljavljanje subvencije. Pogoji za pridobitev subvencije so, da vlagatelj na območju občine Ajdovščina prvič rešuje stanovanjsko vprašanje z gradnjo novega stanovanjskega objekta ali z rekonstrukcijo obstoječega stanovanjskega objekta (dokazuje z izjavo) in je zemljiškoknjižni lastnik zemljišča. Višina subvencije znaša 40 % od odmerjenega komunalnega prispevka za mlade posameznike in 50 % od odmerjenega komunalnega prispevka za mlade družine. Ukrep predvideva subvencioniranje komunalnega prispevka za mlade do 34. leta starosti in mlade družine v občini Ajdovščina.

Kazalnik 1: število koristnikov

Kazalnik 2: višina dodeljenih subvencij

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik 1: število koristnikov					
Začetno stanje: 11 koristnikov					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	12	12	12	13	13

Kazalnik 2: višina dodeljenih subvencij					
Začetno stanje: 21.380 €					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Višina (€)	22.000	22.000	22.000	24.000	24.000

- f. **Ukrep 4.f:** obnova stanovanj privatnih lastnikov v zameno za omogočanje podnajema stanovanj mladim in mladim družinam

Občina lastnike praznih stanovanj na svojem območju pozove, da ji nepremičnine za srednjeročno obdobje oddajo v najem z namenom prenove (znesek vloženih sredstev Občine za investicijsko vzdrževanje se poračuna z najemnino) in oddaje v podnajem za omejeno časovno obdobje (5 do 7 let). Ukrep predvideva pridobivanje prostih lastniških stanovanj na trgu, ki se jih obnovi in dodeli v podnajem mladim in mladim družinam.

Kazalnik: število pridobljenih in obnovljenih privatnih stanovanj ter dodeljenih mladim in mladim družinam

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število pridobljenih in obnovljenih privatnih stanovanj ter dodeljenih mladim in mladim družinam					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	1	2	0	2	0

6.4 PARTICIPACIJA

V demokratičnih družbah so volitve čas, ko lahko volivci povedo svoje mnenje o določeni temi prek mehanizmov odločanja (volitve, referendummi ...). Da bi bile spremembe v občini mogoče, je namreč potrebno aktivno sodelovanje vseh občanov. Žal pa je zanimanje slovenske mladine za politiko in politično udejstvovanje v primerjavi z državami Evropske unije in nekdanje Jugoslavije na zelo nizki ravni (Mladina 2010, 2016).

Participacija je veliko več kot le udeležba na volitvah. Gre za aktivno sodelovanje mladih pri sprejemanju odločitev o katerikoli zadevi (tudi širše v političnem prostoru), ki zadeva oblikovanje družbe, v kateri živimo. Participacija mladih se torej lahko odvija tudi v različnih organizacijah oziroma institucijah, projektnih ali neformalnih skupinah, pri čemer gre posebej izpostaviti mladinske organizacije.

Politično in širše družbeno delovanje mladih kaže na »zdravo« delovanje demokracije in pozitivno vpliva na oblikovanje identitete mladostnika. Participacija se nanaša na aktivno udeležbo in resnično vplivanje mladih na odločitve, ki zadevajo njihovo življenje v lokalnem okolju, ne pa zgolj njihovo simbolno prisotnost pri delovanju občinske uprave. Lokalne institucije in organizacije bi morale skrbeti, da ponudijo mladim možnost za večji nadzor nad tem, kar se jim dogaja tako, da se z njimi posvetujejo, sodelujejo in jim omogočajo, da se udeležujejo.

1. Strateški cilj 5: vključevanje mladih v odločanje v lokalni skupnosti

a. **Ukrep 5.a:** ohranitev kategorije »mladi« v projektu participativnega proračuna Moja pobuda

»Moja pobuda« je projekt uresničevanja participativnega proračuna v občini Ajdovščina za dvoletno obdobje. Območje občine Ajdovščina je za potrebe izvedbe participativnega proračuna razdeljeno na 6 območij, znotraj katerih občani predlagajo in glasujejo o projektnih predlogih. V letu 2018 se je dodalo posebno kategorijo »mladi« – na celotnem območju občine Ajdovščina mladi predlagajo in glasujejo o projektnih predlogih, namenjenih mladim. Za mlade se štejejo občani od 15. do dopolnjenega 29. leta starosti.

Kazalnik 1: število mladih, ki se udeležijo glasovanja projekta Moja pobuda

Kazalnik 2: število pobud, ki so jih mladi predlagali za kategorijo »mladi«

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik 1: število mladih, ki se udeležijo glasovanja projekta Moja pobuda					
Začetno stanje: 600					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	0	800	0	1000	0

Kazalnik 2: število pobud, ki so jih mladi predlagali za kategorijo »mladi«					
Začetno stanje: 8					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	0	10	0	10	0

- b. **Ukrep 5.b:** uporaba spletnega portala, ki omogoča interakcijo med predstavniki lokalnih skupnosti in (mladimi) občani

Spletni portal je spletno orodje za izmenjavo stališč, pogledov in mnenj o javnih temah na lokalni ravni. Spletni portal omogoča in spodbuja interakcijo med predstavniki lokalnih skupnosti in (mladimi) občani, ki si želijo sodelovati pri ustvarjanju prijetnejšega okolja za življenje in razvoj, ter jih omogoča podati svoje mnenje o posameznem področju, izbrani rešitvi za posamezen izziv ali enostavno postaviti vprašanje predstavnikom občine. Namen je omogočanje vključevanja in participacije mladih na lokalni ravni.

Kazalnik: uporaba spletnega portala

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: uporaba spletnega portala					
Začetno stanje: da					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Uporaba (Da/Ne)	Da	Da	Da	Da	Da

- c. **Ukrep 5.c:** osveščanje mladih o pomenu vključevanja mladih v proces oblikovanja politik na lokalni in državni ravni

Ukrep obsega izvajanje programov informiranja mladih o pomenu vključevanja mladih v proces oblikovanja politik tako na lokalni kot tudi na državni ravni. Pri tem se sofinancirajo programi in vsebine, ki obsegajo področja aktivne participacije mladih, pomen vključevanja mladih v lokalne in državne politike, predvsem na tistih področjih, ki zadevajo mlade.

Namen ukrepa je spodbujanje in vključevanje mladih v lokalno politiko ter približevanje delovanja občinske uprave mladim.

Kazalnik: število izvedenih usposabljanj

Odgovorni nosilec: Mladinski svet Ajdovščina

Kazalnik: število izvedenih usposabljanj					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	2	2	3	3	3

- d. **Ukrep 5.d:** pogovor z županom Občine Ajdovščina na dogodku Dan mladih, ki ga organizira Mladinski svet Ajdovščina

Ukrep predvideva, da se v sklopu Dneva mladih, ki ga organizira Mladinski svet Ajdovščina, izvaja tudi pogovor med županom in mladimi občani. Župan nameni čas, da jim odgovarja na vprašanja, komentira njihove ideje, predloge in mnenja.

Kazalnik: izvedba pogovora z županom na dogodku Dan mladih

Odgovorni nosilec 1: Mladinski svet Ajdovščina

Odgovorni nosilec 2: župan občine Ajdovščina

Kazalnik: izvedba pogovora z županom na dogodku Dan mladih					
Začetno stanje: 1					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	1	1	1	1	1

6.5 MLADINSKO ORGANIZIRANJE

Podlago za ekonomsko in socialno neodvisnost mladi osvojijo predvsem skozi formalno in neformalno izobraževanje; kompetence za aktivno in odgovorno državljanstvo pa lahko na neposreden način pridobijo v mladinskih organizacijah, ki predstavljajo edinstveno učno polje demokratičnih procesov. Mladinske organizacije omogočajo mladim, da vplivajo na družbo, jim pomagajo na poti ekonomskega in socialnega osamosvajanja ter posledično ključno prispevajo k razvoju države.

Večletno članstvo v mladinskih organizacijah vodi v aktivno in odgovorno državljanstvo in izboljšuje kvaliteto življenja mladih tako v času vključenosti v organizacijo kot tudi pozneje v življenju, saj zagotavlja pridobivanje znanj, veščin, pomembnih vrednot in družbene odgovornosti, kar pripomore k uspešnosti njihovega razvoja na vseh življenjskih področjih.

Mladinske organizacije s svojimi aktivnostmi prav tako izboljšujejo kvaliteto življenja v okoljih, v katerih delujejo, saj prinašajo nove ideje, krepijo medkulturno in medgeneracijsko solidarnost, dajejo pobude za spremembe in bogatijo ponudbo prostočasnih aktivnosti.

Mladinske organizacije torej prinašajo številne dolgoročne prednosti tako za vključene mlade kot za lokalno skupnost, ki naj bi prepoznavala njihov pomen in spodbujala njihovo delovanje. Občina Ajdovščina ne zapostavlja mladinskih organizacij, ampak podpira njihovo delovanje in razvoj.

1. Strateški cilj 6: izboljšanje pogojev za delovanje organizacij v mladinskem sektorju

a. **Ukrep 6.a:** sofinanciranje delovanja mladinskega kulturnega centra

Ukrep obsega podporo delovanju enote Zavoda za šport Ajdovščina – Mladinskega kulturnega centra Hiša mladih. Namenjen je spodbujanju participacije mladih, njihovega aktivnega preživljanja prostega časa, neformalnega učenja in vključevanja v druge obšolske dejavnosti, poleg tega pa še omogočanju aktivnega državljanstva, uveljavljanju večkulturne vzgoje ter integraciji mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi. Cilj ukrepa je sofinanciranje delovanja mladinskega centra v občini. Mladinski kulturni center nudi infrastrukturo, ki mladim nudi prostor za druženje in razvijanje njihovih interesov, in kadrovsko podporo interesnim oblikam združevanja mladih.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti MKC Hiša mladih Ajdovščina

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti MKC Hiša mladih Ajdovščina					
Začetno stanje: 96.340 €					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Višina (€)	101.000	101.000	101.000	102.000	102.000

b. **Ukrep 6.b:** sofinanciranje delovanja mladinskega sveta

Ukrep obsega podporo delovanju lokalnega mladinskega sveta – Mladinskega sveta Ajdovščina v občini. Namenjen je spodbujanju aktivne participacije mladih, spodbujanju neformalnega učenja, omogočanju aktivnega državljanstva mladih, integraciji mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi ter zastopanju interesov mladih in mladinskih struktur v občini. Cilj ukrepa je sofinanciranje delovanja mladinskega sveta v občini.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti Mladinskega sveta Ajdovščina

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti Mladinskega sveta Ajdovščina					
Začetno stanje: 19.500 €					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Višina (€)	19.500	19.500	19.500	20.000	20.000

c. **Ukrep 6.c:** sofinanciranje delovanja mladinskih organizacij

Ukrep obsega sofinanciranje mladinskih programov in projektov v občini. Namen ukrepa je spodbujanje aktivnega preživljanja prostega časa mladih, in sicer z udejstvovanjem mladih, omogočanjem mladinskega dela in spodbujanjem razvoja mladinske politike s podporo kvalitetnim mladinskim programom, projektom in programom za mlade, ki prispevajo k usposabljanju in pridobivanju veščin ter socialnemu vključevanju mladih.

Cilj ukrepa je sofinanciranje mladinskih programov in projektov, programov za mlade ter sofinanciranje stroškov delovanja izvajalcev. Ukrep omogoča izvajanje kvalitetnih projektov in programov mladinskih organizacij ter vključevanje čim večjega števila mladih v tovrstne aktivnosti. Sofinanciranje delovanja mladinskih organizacij se okrepi v tistih programih in projektih, ki se izvajajo na območju več krajevnih skupnosti.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje projektov in programov mladinskih organizacij

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: redno letno sofinanciranje projektov in programov mladinskih organizacij					
Začetno stanje: 25.200 €					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Višina (€)	27.720	27.720	27.720	28.300	28.300

d. **Ukrep 6.d:** sofinanciranje programov letovanj

Ukrep vključuje sofinanciranje letovanj mladih v skladu s Pravilnikom o sofinanciranju mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj v občini Ajdovščina.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje programov letovanj

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: sofinanciranje programov letovanj					
Začetno stanje: 18.493 €					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Višina (€)	18.500	18.500	18.500	18.500	18.500

e. **Ukrep 6.e:** zagotavljanje kombiniranega vozila, ki je namenjeno uporabi s strani mladinskih organizacij

Ukrep predvideva zagotavljanje kombiniranega vozila (redno vzdrževanje), ki ga ima v upravljanju MKC Hiša mladih Ajdovščina in je namenjeno izvajanju mladinskih programov in projektov vseh mladinskih struktur.

Kazalnik: redno vzdrževanje kombiniranega vozila za uporabo s strani mladinskih organizacij

Odgovorni nosilec: MKC Hiša mladih Ajdovščina

Kazalnik: redno vzdrževanje kombiniranega vozila za uporabo s strani mladinskih organizacij					
Začetno stanje: Da					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
vzdrževanje (Da/Ne)	Da	Da	Da	Da	Da

f. **Ukrep 6.f:** letni posvet o razvoju in delovanju MKC Hiša mladih Ajdovščina med predstavniki MKC Hiša mladih Ajdovščina, predstavniki mladinskih organizacij in predstavniki organizacij za mlade ter ostalimi najemniki, ki imajo v najemu prostore v Hiši mladih in ki vplivajo na delovanje in razvoj MKC Hiša mladih Ajdovščina

Namen ukrepa je vključiti mlade in mladinske organizacije v pripravo letnega načrta delovanja MKC Hiša mladih Ajdovščina z namenom priprave kvalitetnih programov za mlade, ki bodo prispevali k večjemu številu uporabnikov MKC Hiša mladih Ajdovščina in njegovih programov.

Kazalnik: priprava letnega plana delovanja in razvoja MKC Hiša mladih Ajdovščina v sodelovanju z organizacijami v mladinskem sektorju

Odgovorni nosilec: MKC Hiša mladih Ajdovščina

Kazalnik: priprava letnega plana delovanja in razvoja MKC Hiša mladih Ajdovščina v sodelovanju z organizacijami v mladinskem sektorju					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Priprava plana / leto	1	1	1	1	1

6.6 SOCIALA

Socialna vključenost ali izključenost je pomembno področje obravnavanja med mladimi. Mladi namreč sodijo med ranljive družbene skupine, zato je pomoč lokalne skupnosti pri vključevanju mladih v vse ravni družbenega in socialnega življenja ključnega pomena. Vsaka lokalna skupnosti bi morala mladim omogočati čim večjo socialno vključenost, saj bi s tem mladi pridobili občutek varnosti in stabilnosti. S tem ko mladim zagotovimo varnost, jim hkrati zagotovimo tudi pogoje za osebno rast in razvoj ter finančno neodvisnost.

Socialna vključenost pa ne pomeni le finančne stabilnosti oziroma zagotavljanja osnovnih materialnih dobrin. Pomeni tudi skrb in podporo mladim, da se ti aktivno vključujejo in odločajo za sodelovanje v družbenih, ekonomskih in političnih dejavnostih. Gre torej za sistem celovite obravnave družbenega položaja mladih. Le s celostnim in načrtnim pristopom lahko lokalna skupnost zagotovi kontinuiran razvoj mladim prijaznega okolja, ki je osnova za izboljšanje položaja mladih v družbi.

V današnjem svetu, kjer se denar in finančna sposobnost odražata kot moč, so najbolj ranljivi tisti, ki zaradi svoje mladosti, neizkušenosti ali zaradi drugih dejavnikov (kot so bolezni, invalidnost ...) nimajo zadostnega potenciala za vstop v svet neizprosne kapitala. Za korekcijo takšnih nepravilnosti je najprej zadolžena država, vendar lahko tudi lokalna skupnost z učinkovitimi in mladim prijaznimi ukrepi omogoča zmanjšanje socialnih razlik in s tem omogoča vsem mladim enakovreden položaj v družbi.

Tista lokalna skupnost, ki bo mladim omogočala enakopravni družbeni položaj in jim bo zagotovila osnovne materialne dobrine, bo napredovala, saj bodo ti mladi, ki bodo v takem okolju ostali in ustvarjali tudi v odrasli dobi, sooblikovali skupnost in prispevali k njenemu napredku.

1. Strateški cilj 7: Izboljšanje pogojev za socialno vključenost mladih

a. Ukrep 7.a: subvencioniranje najemnin mladih v tržnih najemniških stanovanjih

Ukrep obsega financiranje subvencioniranja tržnih najemnin v lokalni skupnosti za mlade med 15. in 34. letom starosti, ki rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje. Cilj ukrepa je mladim, ki na območju občine rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, izboljšati dostopnost občinskih subvencij za tržne najemnine. Namen ukrepa je omogočiti lažjo ureditev samostojnih bivalnih razmer za mlade v lokalni skupnosti ter posledično ohraniti mlade in njihove potenciale v lokalnem okolju.

Kazalnik: število subvencioniranih najemnin za mlade v tržnih najemniških stanovanjih letno

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število subvencioniranih najemnin za mlade v tržnih najemniških stanovanjih letno					
Začetno stanje: 4					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	5	5	5	5	5

- b. **Ukrep 7.b:** dodatna oprostitvev plačila vrtca za en plačni razred za mlade starše do 29. let, če imajo kredit za stanovanje z ročnostjo odplačila 15 in več let

Ukrep omogoča mladim staršem do 29. leta starosti, ki so za reševanje svojega stanovanjskega problema najeli kredit z dobo odplačevanja 15 let in več, dodatno znižanje plačila vrtca za en dohodkovni razred.

S tovrstnim ukrepom Občina mladim družinam, ki rešujejo svoj osnovni stanovanjski problem, izdatno pomaga pri zagotovitvi ekonomske in socialne stabilnosti.

Kazalnik 1: izvajanje ukrepa oprostitve plačila vrtca za en plačni razred za mlade starše do 29. let, če imajo kredit za stanovanje z ročnostjo odplačila 15 let in več

Kazalnik 2: število koristnikov ukrepa

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik 1: izvajanje ukrepa oprostitve plačila vrtca za en plačni razred za mlade starše do 29. let, če imajo kredit za stanovanje z ročnostjo odplačila 15 let in več					
Začetno stanje: Ne					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Izvajanje (Da/Ne)	Ne	Da	Da	Da	Da

Kazalnik 2: število koristnikov ukrepa					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	0	5	7	10	10

6.7 MOBILNOST, PROSTI ČAS IN DRUŽBENO-KULTURNE DEJAVNOSTI

Mobilnost

Mobilnost mladih je zmožnost mladih, da v okviru doseganja ciljev za osebnostni razvoj, za osamosvajanje, za namene prostovoljskega in mladinskega dela ter v okviru izobraževalnih sistemov in programov, strokovnih usposabljanj, zaposlitvenih ter kariernih ciljev, bivanjskih priložnosti ter prostočasnih aktivnosti prehajajo med različnimi kraji v matični državi in zunaj nje.

Občina mora v spremenjenih okoliščinah globalizirane družbe vedno več storiti, da na eni strani mlade zadrži v občini, hkrati pa mora v želji po razvoju gospodarstva in novih delovnih mest nenehno privabljati različne strokovnjake in druge izobražene posameznike. Razvoj mladinske politike na področju mobilnosti mladih se tako kaže kot strateški proces, ki skrbi za zagotavljanje prednosti in relevantne drugačnosti pred drugimi, največkrat sosednjimi občinami.

Idealna mladinska politika na področju mobilnosti mladih skrbi za spodbujanje vključevanja v programe mobilnosti (tako v formalnem kot tudi v neformalnem izobraževanju) z odpravljanjem objektivnih in subjektivnih ovir, spodbuja pa tudi razvoj programov mobilnosti v sami občini in skrbi za razvoj občine v destinacijo tako meddržavne kot tudi medobčinske mobilnosti. Nadalje se kot posebna mikroupravljalna naloga kaže zagotavljanje znotraj občinske mobilnosti, ki je vezana predvsem na javni promet in zdrav način premikanja (hoja, kolesarjenje ...).

Meddržavna mobilnost krepi samostojnost in posameznika, zmanjšuje moč stereotipov, večja razumevanje drugačnosti in gradi občutek evropske identitete in državljanstva (glej npr. Fligstein 2008; Sigalas 2010). Bertoncini in drugi (2008) ugotavljajo, da mobilnost mladih prispeva k njihovi splošni adaptivni sposobnosti in k njihovi lažji (re)integraciji na (nad)nacionalni trg dela. Razvoj tovrstne mladinske politike tako mladim omogoča pridobivanje veščin in znanj, predvsem pa razumevanja medkulturnih in medjezikovnih odnosov, ki jim omogočajo osebnostni razvoj, posledično pa tudi razvoj občine.

Za samo lokalno skupnost je pomembno tudi gostovanje programov mobilnosti, saj so samo tako izkušnje mobilnosti deležni tudi sami prebivalci lokalne skupnosti – ti programi omogočajo stik z drugimi kulturami, neformalno izobraževanje in živahnost lokalnih skupnosti, za seboj puščajo izdelane projekte in zanetene ideje ter ne nazadnje ustvarjajo tudi gospodarske priložnosti.

Naloga lokalne skupnosti je, da z ukrepi za izboljšanje mobilnosti mladih omogoči mladim finančni in stvarni dostop do javnih prevoznih sredstev in hkrati skrbi za podporo tistim organizacijam ali skupinam, ki pospešujejo mednarodno mobilnost mladih.

1. Strateški cilj 8: izboljšanje pogojev za lokalno in mednarodno mobilnost mladih

- a. **Ukrep 8.a:** spodbujanje organizacije prevoza za mlade s strani organizatorja na tradicionalne prireditve, ki so značilne za občino Ajdovščina in so sofinancirane iz občinskega proračuna

Ukrep predvideva organiziran prevoz za mlade iz večjih krajev v občini do kraja prireditve in nazaj. Prevoz je organiziran s strani organizatorja prireditve, ki je sofinanciran iz naslova razpisa za prireditve. Prevoz bi bil omogočen na večje, lokalno značilne prireditve, ki se izvajajo v občini Ajdovščina, in sicer iz okoliških krajev na kraj izvedbe prireditve in nazaj. Kot primer take prireditve so Ajdovščina v maju, Pustovanje oziroma večje prireditve namenjene mladim, ki jih Občina Ajdovščina v javnem razpisu opredeli vsako leto (kot na primer Ajdovščina v maju, Pustovanje, Oktoberfešta ...).

Kazalnik 1: število prireditev z organiziranim prevozom

Kazalnik 2: uveljavitev spodbude v Javnem razpisu za sofinanciranje prireditev, kjer se v kriterij primernost lokacije in logistika uvrsti organizacijo prevozov na in s prireditve

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik 1: število prireditev z organiziranim prevozom					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	2	2	2	3	3

Kazalnik 2: uveljavitev spodbude v Javnem razpisu za sofinanciranje prireditev, kjer se v kriterij primernost lokacije in logistika uvrsti organizacijo prevozov na in s prireditve					
Začetno stanje: ni spodbude					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
spodbuda (Da/Ne)	Da	Da	Da	Da	Da

- b. **Ukrep 8.b:** sofinanciranje mladih za odprave v tujino

Sofinanciranje stroškov mladih iz občine Ajdovščina, ki se odločijo za odprave v tujino. Sofinanciranje bi se izvajalo za odprave v tujino, glavni namen katerih je raziskovanje in popotovanje. Namen ukrepa je spodbujanje pustolovskega in hkrati raziskovalnega duha mladih in želje po odkrivanju novih znanj in spoznanj ter sočasna promocija občine Ajdovščina. Odprave, ki se bodo sofinancirale, morajo obsegati samostojno potovanje v lastni režiji, udeleženci morajo sami izvesti organizacijo načrtovanja, priprave in zaključek odprave po izbrani deželi ter s točno določenim namenom oziroma ciljem.

Kazalnik: število sofinanciranih odprav

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število sofinanciranih odprav					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	5	10	10	10	10

Prosti čas in družbeno-kulturne dejavnosti

Prosti čas je čas, ko posameznik deluje razmeroma avtonomno in ima večjo možnost za izražanje samega sebe, lahko pa ga obravnavamo kot čas, ko se ukvarjamo z aktivnostmi, ki nudijo sprostitev in počitek, razvedrilo, zabavo, socialno in osebno izpolnitev. Katerim prostočasnim aktivnostim se bo posameznik posvečal, ni odvisno le od njegovega trenutnega razpoloženja, potreb in interesov, ampak tudi in predvsem od možnosti in ponudbe okolja, v katerem živi in deluje, ter seveda lastnih finančnih in drugih možnosti.

S prostočasnimi aktivnostmi ljudje zadovoljujemo različne potrebe, ki se z leti spreminjajo. Mladi so v zadnjih desetletjih podvrženi številnim spremembam, ki so posledica spremenjene logike delovanja vseh področij, ki vplivajo na kakovost njihovega življenja. V postmoderni družbi je življenje mladih zaznamovano z negotovostjo; mladi so postavljeni pred nove izzive in tveganja, ki vplivajo na njihov identitetni razvoj in prehod v svet odraslih. Izobrazba, znanje in kompetence so vrednote, h katerim mladi stremijo zato, da si zagotovijo svoj položaj v družbi. Identitetni razvoj postaja projekt posameznika, njegovi rezultati pa določajo uspešnost integracije v odraslo socialno okolje. Ravno prosti čas in prostočasne aktivnosti predstavljajo področje, v katerega lahko posegamo za spodbujanje pozitivnega identitetnega razvoja mladih. S tem ko mladim omogočimo varno raziskovanje lastnih talentov, sposobnosti in aspiracij, veliko pripomoremo k njihovem identitetnemu razvoju in iskanju njihove vloge v družbi. Mladi razvijajo svojo samopodobo, se zavedajo sebe in svojih sposobnosti in tako pridobijo samospoštovanje, osebni nadzor in odgovornost, torej lastnosti, ki jih potrebujejo za vstop v svet odraslih.

1. Strateški cilj 9: vzdrževanje in omogočanje infrastrukturnih pogojev za prostočasne in družbeno-kulturne dejavnosti

a. **Ukrep 9.a:** izvajanje letnega kina

V letu 2015 je bila izvedena nabava potrebne opreme za ureditev letnega kina. Nabavljena sta bila projektor in samostoječe projekcijsko platno. Leto kasneje je MKC Hiša mladih nabavil mikrofonsko opremo, mešalno mizo in monitorje. Ukrep predvideva nadaljnje izvajanje programa letnega kina ob MKC Hiša mladih Ajdovščina v upravljanju MKC Hiša mladih Ajdovščina.

Kazalnik: število predvajanih vsebin/filmov

Odgovorni nosilec: MKC Hiša mladih Ajdovščina

Kazalnik: število predvajanih vsebin/filmov					
Začetno stanje: 6					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	6	6	6	7	7

b. **Ukrep 9.b:** prostori za potrebe vaj glasbenih skupin ter prostori za umetnike

Ukrep predvideva nadaljnjo oddajanje občinskih prostorov v najem lokalnim glasbenim skupinam za potrebe vaj ali prostore umetnikom ter nadaljnje urejanje najemnih razmerij z glasbenimi skupinami in umetniki.

Kazalnik: število uporabnikov za potrebe vaj glasbenih skupin in umetnikom

Nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število oddanih prostorov lokalnim glasbenim skupinam/umetnikom					
Začetno stanje: 12					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	12	12	12	12	12

Šport

Športna aktivnost otrok in mladine je pomembno področje ukrepanja zaradi vpliva na telesni in duševni razvoj mladega človeka oziroma na grajenje podobe odrasle osebnosti, del katere je mogoče zdravo oblikovati le s specifičnimi gibalnimi dejavnostmi. Tovrstne aktivnosti spodbujajo vzgojo mladih za zdravo življenje, zavzemanje za pravičnost, strpnost in spoštovanje posameznika ter vzgojo za večjo kakovost življenja v dobi odraslosti in starosti. Spodbujanje športne dejavnosti v tem obdobju je namenjeno zlasti izboljšanju športnih znanj, zagotavljanju primerne psihofizične sposobnosti mladine, odpravljanju in zmanjševanju negativnih posledic sedenja in drugih negativnih vplivov sodobnega življenja, preprečevanju zdravju škodljivih razvad ter zadovoljevanju človekove potrebe po igri in tekmovalnosti. Pri tem je ključni akter lokalna skupnost, ki naj bi kot najpomembnejši financer športne dejavnosti sofinancirala zlasti programe športa otroka in mladine, športno rekreacijo ter gradnjo športnih objektov in njihovo vzdrževanje (*Nacionalni program športa v RS 2000*).

1. Strateški cilj 10: ohranjanje in izboljšanje pogojev za športno aktivnost mladih

a. **Ukrep 10.a:** sofinanciranje izvajalcev športnih programov namenjenih mladim

Ukrep obsega sofinanciranje programov, ki zagotavljajo možnosti vključevanja mladih v športne programe in v njihovo športno aktivnost. Cilj ukrepa je sofinanciranje izvajalcev športnih programov izvajalcev, ki izvajajo programe športa tako na tekmovalnem nivoju kot tudi pristočasnih programov namenjenih mladim z namenom spodbuditi zdrav življenjski slog med mladimi v lokalni skupnosti.

Kazalnik: število izvajalcev, ki izvajajo programe za mlade, sofinanciranih v okviru javnega razpisa

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število izvajalcev, ki izvajajo programe za mladino					
Začetno stanje: 37					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	37	37	37	37	37

b. **Ukrep 10.b:** izboljšanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje športnih aktivnosti v mestu Ajdovščina in po krajevnih skupnostih

Ukrep obsega ureditev tako zunanjih kot tudi notranjih infrastrukturnih športnih površin v mestu Ajdovščina in po krajevnih skupnostih z namenom športne rekreacije mladih. Poseben poudarek naj bo namenjen ureditvi površin za mlade izven mesta Ajdovščina, ki jim okoliščine onemogočajo dostop do športnih površin v mestu (prevelike razdalje, onemogočen prevoz do mesta ...).

Kazalnik: število letno posodobljenih, na novo zgrajenih športnih površin (izvzeti projekti, ki so nastali v okviru projekta »Moja pobuda«)

Odgovorni nosilec: Občina Ajdovščina

Kazalnik: število urejenih infrastrukturnih športnih površin					
Začetno stanje: 5					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	5	5	5	5	5

6.8 INFORMIRANJE

Informiranje mladih zajema najrazličnejše (nekomercialne) družbene aktivnosti, ki mladim nudijo informacije s področij, ki jih zadevajo oziroma jim omogočajo, da aktivno odločajo o lastnem osebnem razvoju. Med osnovne informativne vsebine prištevamo predvsem informacije povezane s šolanjem, poklicnim usmerjanjem, zaposlovanjem, osamosvajanjem, zdravjem in socialnim varstvom, pomočjo v stiski, prostim časom, zagovorništvom in pravicami, aktivnimi dejavnostmi, aktivnostmi v prostem času, ekologijo, mednarodnimi dejavnostmi itd.

Pri posredovanju informacij, ki vplivajo na življenje in aktivnosti mladih, ima lokalna skupnost pomembno vlogo. V sodobni informacijski družbi ima namreč vrsto možnosti, kako posredovati informacije tako, da dosežejo ciljno publiko mladih. Mladim prijazna občina ima vzpostavljen sistem informiranja mladih o ključnih zadevah, ki vplivajo na življenje mladih v lokalni skupnosti.

1. Strateški cilj 11: sistem celovitega informiranja mladih v občini

a. Ukrep 11.a: nadgradnja spletnega portala winfo.si in njegova promocija

Ukrep predvideva nadgradnjo spletnega portala winfo.si. To je »Wajdovski informator za mlade«, kjer dobijo vse pomembne informacije s področja izobraževanja, zaposlovanja, stanovanj, zdravja in socialne varnosti ter informacije o aktualnih natečajih in razpisih ter o splošnem dogajanju v občini Ajdovščina. Portal bi nadgradili s podstranjo »Podjetja in podjetništvo«, kjer bi urednik portala skrbel, da bi bilo s strani podjetnikov objavljeno aktualno dogajanje, dodatno razpisana prosta mesta, ki jih podjetniki iz občine razpisujejo za mlade, in pokrivanje teme podjetništva. Posodobilo bi se tudi videz celotnega portala. Poleg navedenega je vsako leto potrebna okrepljena promocija spletnega portala winfo.si med vsemi mladimi v občini Ajdovščina. Promocijski plan bi pripravila Mladinski svet Ajdovščina in MKC Hiša mladih Ajdovščina, ki bi za promocijo tudi poskrbela in jo izvajala.

Kazalnik 1: delovanje sistema celovitega informiranja mladih v občini

Kazalnik 2: število izvedenih delavnic o delovanju in uporabi spletnega portala

Kazalnik 3: število uporabnikov spletnega portala winfo.si

Odgovorni nosilec 1: Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 2: Mladinski svet Ajdovščina

Odgovorni nosilec 3: MKC Hiša mladih Ajdovščina

Kazalnik 1: delovanje sistema celovitega informiranja mladih v občini					
Začetno stanje: vzpostavljen portal					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Delovanje (Da/Ne)	Da	Da	Da	Da	Da

Kazalnik 2: število izvedenih delavnic o delovanju in uporabi spletnega portala					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	1	1	2	2	2

Kazalnik 3: število uporabnikov spletnega portala winfo.si					
Začetno stanje: 250					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	350	500	700	1000	1500

b. **Ukrep 11.b:** »Ajdovska mladinska kartica«

Ukrep predvideva vzpostavitev tako imenovane »Ajdovske mladinske kartice«, ki bi kot del Evropske mladinske kartice s pomočjo aplikacije mladim poleg koriščenja popustov in ugodnosti omogočala enostaven dostop do informacij na področju mobilnosti, kulture, stanovanjske politike, športa, neformalnega izobraževanja in raznih storitev. Mladi bodo lahko kartico uporabljali tudi v identifikacijske namene pri koriščenju nekaterih storitev, ki jih nudijo javni zavodi, ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica katerih je Občina Ajdovčana (Lavričeva knjižnica, Srednja šola Venca Pilon, Zavod za šport idr.).

Občina Ajdovščina bo krila stroške, ki bodo nastali z izdajo kartic, koordinator programa bo Mladinski svet Ajdovščina.

Odgovorni nosilec 1: Občina Ajdovščina

Odgovorni nosilec 2: Mladinski svet Ajdovščina

Kazalnik: število uporabnikov

Kazalnik: število uporabnikov					
Začetno stanje: 0					
Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	1000	1500	2000	2000	2000

7 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA STRATEGIJE

Strategijo za mlade v občini Ajdovščina 2019–2023 sprejme Občinski svet Občine Ajdovščina za obdobje petih let. Predlog strategije za mlade v občini Ajdovščina je pripravil Mladinski svet Ajdovščina v sodelovanju z Občino Ajdovščina in lokalnimi organizacijami v mladinskem sektorju.

Za uresničevanje Strategije za mlade v občini Ajdovščina 2019–2023 je odgovorna Občina Ajdovščina.

V strategiji so postavljeni strateški cilji, ki jih želimo doseči, ter ukrepi s kazalniki za vsako leto posebej. Da bi bila Strategija za mlade v občini Ajdovščina učinkovita in bi v polnosti dosegala svoje cilje, ob tem pa upoštevala lastne usmeritve in smernice, je treba vzpostaviti in razviti ustrezne mehanizme za njeno spremljanje in evalvacijo. Zato se za sprotno spremljanje in vrednotenje izvajanja strategije oblikuje delovna skupina, sestavljena iz:

- 1 predstavnika občinske uprave Občine Ajdovščina, ki ga predlaga direktor Občinske uprave,
- 1 predstavnika občinskega sveta Občine Ajdovščina, ki ga predlaga župan,
- 1 predstavnika Mladinskega sveta Ajdovščina, ki ga predlaga Mladinski svet Ajdovščina ter
- 1 predstavnika MKC Hiša mladih Ajdovščina, ki ga predlaga Zavod za šport Ajdovščina.

Delovno skupino s sklepom imenuje župan.

Delovna skupina enkrat letno obravnava poročilo o izvajanju strategije v preteklem letu, ki ga pripravi občinska uprava. Po izteku veljavnosti Strategije delovna skupina pripravi zaključno poročilo ter ga posreduje občinskemu svetu. Občinski svet zaključno poročilo obravnava in se do njega opredeli.

8 VIRI IN LITERATURA

- Bakovnik, N., Beočanin, T., Jazbar, J. 2013. *Strategija za mlade v občini Ajdovščina 2013–2018*. Ajdovščina: Mladinski svet Ajdovščina.
- Bertoncini, Yves, Yves Chassard, Mohamed Harfi, Marie-Cecile Milliat, Amelie Barbier-Gauchard, Thierry Chopin in Killian Lemoine. 2008. *Encourage young people's mobility in Europe. Strategic orientations for France and the European Union*. Paris: La Documentation française.
- Fligstein, Neil. 2009. Stanovanjske razmere mladih. V *Med otroštvom in odraslostjo*, ur. Urban Boljka in Tatjana Rakar, 77–93. Ljubljana: MŠŠ – URSM in IVZ.
- Mesojedec, T., Pucelj Lukan, P., Milenković Kikelj, N., Mrak Merhar, I., Grbec, A. 2014. *Mladi in socialna vključenost*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije. Dostopno prek: http://mss.si/wp/wp-content/uploads/2018/04/2014-10_socialna-vkljucenost.pdf (4. april 2018).
- Mladinski svet Slovenije. 2010. *Programski dokument Izobraževanje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.
- Mladinski svet Slovenije. 2010. *Programski dokument Organiziranje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.
- Mladinski svet Slovenije. 2010. *Programski dokument Zaposlovanje mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.
- *Nacionalni program športa v RS (NPS)*. 2000. Ur. l. RS 24/2000. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200024&stevilka=1065> (15. marec 2012).
- *Odlok o ustanovitvi javnega zavoda – Zavoda za šport Ajdovščina (Uradni list RS št. 36/2002, 107/2008, 56/2017)*.
- Ranc, Igor, ur. 2012. *Lokalna mladinska politika*. Ljubljana: Zveza ŠKIS; Ajdovščina: Mladinski svet.
- Sigalas, Emmanuel. 2010. Cross-border mobility and European identity: The effectiveness of intergroup contact during the ERASMUS year abroad. V *European Union Politics*, 11(2)241–265.
- *Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS)* (Uradni list RS, št. 42/2010).
- *Zakon o mladinskih svetih (ZMS)* (Uradni list RS, št. 70/2000, 42/2010).
- *Revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje*.
- *Statistični urad Republike Slovenije*.